

Jak jsem si potykala s Vladimírem Iljičem aneb literární kongres v Moskvě

Jak známo již od biblických časů, doma není nikdo prorokem. Nemluvě o tom, že u nás je fantasy pokládána za Popelku v koutě, o které se nesluší moc mluvit, natožpak ji brát mezi ty správné, „opravdu umělecké“ žánry na ples. Takže kdyby mi někdo řekl, že mě někde zve Svaz českých spisovatelů, zeptala bych se, jak je ten vtíp dál. Když mi ale taková pozvánka přišla od ruského svazu, sedla jsem k internetu a začala hledat letenky. Pak začaly po síti svištět maily a já se konečně dověděla, o co to vlastně jde. Ruský svaz spisovatelů pořádá kongres se zaměřením na multikulturní dialog slovanských literatur, jehož spolupředatelem je letos nakladatelství Alfa-kniga. V něm vydává mimo jiné „ruský Pratchett“ Andrej Běljanin, kterému u nás vyšla knížka *Upíří chutě* (nakl. Netopejr) a on sám už pár let sestavuje překladové sborníky, kde se pro změnu objevily povídky českých autorů. A přestože moje povídka (či spíš úryvek z knihy *Jiná rasa*) bude teprve v tom dalším a na překladu románu se zatím pracuje, pořadatelé se z nějakého důvodu rozhodli, že ideálním představitelem české fantastiky budu právě já, a já neměla sílu jim to rozmlouvat. Stejně mě neposlouchali.

A tak jsem se ve čtvrtek 21. října ocitla na letišti a přede mnou „širá mátuška Rus“. Společnost mi dělal Richard Pachman, který tam letěl hlavně jako hudebník – měl vystoupit na závěrečném koncertu -, ale vlastně i jako literát, jelikož i jeho povídka vyjde příští rok ve sborníku. Před odletem jsme napsali SMS do Moskvy, v kolik přesně a na kterém terminálu dosedneme, a jako příkladní cestující jsme vypnuli mobily. Když jsme

je po přistání v Moskvě zase zapnuli, jen jsme se na sebe podívali. Jiný svět? Jak se máme tvářit a co se od nás vlastně čeká? Na displeji stálo: *Bude vas cekat akademik Ivanov*. Inu, na nádraží v Chotěboři nebo kdekoli jinde na „fantasty“ přijíždějící na con členové Akademie věd většinou nečekají, aby jim vzali kufry...

V příletové hale pak, přesně jako ve filmu, stál korpulentní obrýlený, důležitě vyhlížející pán, po jehož boku osobní šofér Igor (což jsme v tu chvíli samozřejmě ještě nevěděli) třímal ceduli s nápisem *Literární kongres* a s našimi jmény. Auto s námi pak kamsi zamířilo ničemu nepodobnými nočními moskevskými ulicemi, staveništi, pustinami a lesy, které jsou možná parky, ke komplexu, jehož název je tak dlouhý, že jsem se ho musela učit nazpaměť: Akademie státní služby při prezidentu ruské federace. Plotem obehnaná menší čtvrť sestávající z několika mrakodrapů a sloužící vládním a státním úředníkům, takže je tam úplně všechno, od sauny po fitcentrum a na recepci hlídají ozbrojení vojáci. My jsme měli bydlet na tamní „ubytovně“, což byl ve skutečnosti třicetipatrový hotel s pokoji odpovídajícími slušné „pětihvězdě“...

Po cestě nám byl přednesen program na zítřek a dověděli jsme se, že dopoledne to bude „přijetí zahraničních umělců (to jako nás) ve Státní knihovně“. Vážně, takhle to tavářišc Vitalij Ivanov řekl a tvářil se jako v socialistickém filmovém týdeníku, kde se o takových věcech mluvívalo. Jen jsme si vyměnili zou-

Pokračování na straně 8

OBSAH

Jak jsem si potykala s V. I.	1	Stará spojení	21
Čtenářův průvodce po Interkomu	2	Recenze TD: Spěšný vlak Ch.24.12.	22
Zápis z Porady ČS Fandomu	2	Literatura přes palubu	23
Hvězdný bulvár	3	Časem s vědou	25
Moje cesty k fantastice	11	Z deníku Bibé blondýny (část 25)	26
Recenze OH: Spěšný vlak Ch.24.12.	13	Pseudo Biomanželka	26
Vládcové vesmíru	14	Čtrnáct měsíců ministryni	26
Kvalita zvítězila nad kvantitou	15	Antologie Hvězdy české sci-fi	28
Kompletní výsledky 29. ročníku CKČ	16	Snící drahokamy	29
Vyhlášení 30. ročníku CKČ	18	Scifistův průvodce rodičovstvím	30
Načisto	19	DOGMA	31
Válka s mloky poprvé v korejštině	20	Kde se fantazie stává realitou...	32

Čtenářův průvodce po Interkomu

K obsahu tohoto čísla

Konečně jsem našel sílu a zpracoval výsledky Ceny Karla Čapka, ve zjitřené atmosféře před Podzimní poradou (viz Zápis a Bulvár) jsem se k tomu nedokázal oddlat ještě o měsíc déle než obvykle.

Vedle pravidelných rubrik (vědecké kalendárium, recenze Jarka Kopečka a Život s vetřelcem aneb Průvodce rodičovstvím pro scifisty) přinášíme dvě recenze na literární událost scifistického roku Spěšný vlak Honzy Poláčka a zajímavou zprávu o cestě na Východ z pera autorky upířích příběhů Jenny Nowak.

Nepřehlédněte stránky věnované prvním korejskému vydání Války s mloky a nášup článku od Daniely „BB“ Kovářové, která se opět stala naší pravidelnou a pilnou přispěvatelkou.

Zdeněk Rampas

Zápis z Porady ČS Fandomu ze dne 16. 10. 2010 v Březové

1. Porada jednomyslně schválila navržený program.
2. Porada vyslechla zprávu jednotlivých členů Rady a prezidenta ČSF o jejich činnosti od poslední Porady.
3. Porada vyslechla zprávu Zdeňka Rampase o hospodaření Fandomu. Ke dni Porady na bankovním účtu ČSF zbývá 18 449,- Kč, v pokladně 9 680,- Kč.
4. Porada vyslechla zprávy klubů o jejich činnosti.
5. Porada schválila následující zásady o komunikaci: Rada ČSF v ČR a Rada ČSF v SR zajistí do 14 dnů od konání své Porady zveřejnění zápisu z této Porady na konferenci klubů na Pandoře a webu Fandomu (www.fandom.cz). Stejně pravidlo platí i pro schůzky Rady mezi Poradami v případě, že dojde k přijetí rozhodnutí. Tímto se informace považuje za zveřejněnou a je v zájmu klubů, aby si zajistily funkční komunikační kanály. Současně je povinností českého účastníka přítomného na slovenské Poradě a naopak informovat o závěrech Porady ve své zemi.
6. Pavel Mikuláščík přednesl zprávu o prezenci. Na Poradě je přítomno 21 zástupců českých klubů a 9 zástupců slovenských klubů, všichni s právem hlasovacím.
7. Porada vyslechla zprávu Jiřiny Vorlové o výsledcích 29. ročníku Ceny Karla Čapka.
8. Porada schválila termín a místo konání jarní Porady – 16. 4. 2011 v Březové nad Svitavou.
9. Porada vyslechla prezentaci kandidatury na Parcon 2012. 14. až 16. září v Bratislavě v rámci Istroconu.
10. Porada vyslechla zprávu o proběhnutém Parconu – Triconu 2010.
11. Na Poradě byli navrženi kandidáti do Rady pro příští volební období. Navrženi byli Scarlett Rauschgoldová (Darth Zira), Pavel Mikuláščík, Roman Kresta (Randalf), Jiřína Vorlová (Aquila), Petr Holan (Pagi) a Jan Harvalík (Harv).
12. Bylo zahájeno navrhování kandidátů na Mloka za zásluhy, Ludvíka a na ceny Eurofandomu. Kandidatury lze podávat Jiřině Vorlové, a to osobně nebo mailem na Aquila@altar.cz, nebo na konferenci SFK na Pandoře (SFK@pandora.cz). Uzávěrka podávání kandidatur je 31. 1. 2011. Kandidatura musí obsahovat údaj, kdo nominuje, za jaký klub, koho nominuje, na jakou cenu a zdůvodnění nominace. Přímo na Poradě Jiřina Vorlová za SF Workshop nominovala na Mloka za zásluhy Martina Koutného, zejména za jeho práci na poli CKČ. Martin Králík za SFK Quasi nominoval Jozefa Svítka na Mloka za zásluhy za práci na Istrozínu, podporu fandomu v Bratislavě a podporu slovenských autorů. Zdeněk Rampas za klub BC nominoval na Ludvíka Zdeňka Zachodila (Tuneláře) za pořádání Fénixconů.
13. Scarlett Rauschgoldová (Darth Zira) seznámila Poradu s dosavadní prací Rady na přípravě smlouvy o organizaci Parconů s Václavem Pravdou a na formulování Závazných podmínek pro pořadatele Parconů. Václav Pravda

dokončení na straně 12

interkom

**INFORMAČNÍ SERVIS
ČESKOSLOVENSKÉHO
FANDOMU**

číslo 10-11/2010 (264)

Adresa redakce:

INTERKOM

Letecká 6, 161 00 Praha 6, ČR

tel. + fax:

v prac. době +420 224 239 645

tel., fax: +420 233 313 093

e-mail: ram@apro.cz

<http://interkom.vecnost.cz>

<http://interkom.scifi.cz>

Šéfredaktor:

Zdeněk Rampas, MCL

Grafická redaktorka:

Kristýna Benediktová

Redakční kruh:

Richard Klíčník a Michaela

Autoři tohoto čísla:

Pavel Březina, Tereza Dědinová,

Ivo Fencel, Filip Gotfríd,

Ondrej Herec, František Houdek,

Petr Kaufner, Jarek Kopeček,

Daniela Kovářová, Michelle,

Jaroslav Olša jr., Jenny Nowak,

Pagi, Zdeněk Rampas,

Jiřina Vorlová

Sponzoři tohoto čísla

Jiří Doležal,

Daniela Kovářová

Vychází nepravidelně.

Uzávěrka tohoto čísla

byla dne 11. 11. 2010

ISSN 1212-9089

Všechny články a recenze

© INTERKOM

Hvězdný bulvár

Odposlechnuto na Parconu – Mezinárodní obchod

„Jiřina, kol'ko chceš za Mloka?“ – „Dvě stě korun.“ – „A kol'ko je to v zlotých?“ – „Jé, zlotý nechci, já tu nic nekupuju, tak bych je neměla jak utratit.“ – „Ale ja mám iba eurá.“ – „No, eu- ra by nevadily, ty můžu použít jindy. Jaký je teď kurz, kolem 25 korun, žejo? Tak osm eur?“ – „Hejl!“ – Nešťastně zírám na desetieurovou bankovku. – „Nojo, ale já nemám zpátky. Nemáš drobný?“ – „Môžu byt české koruny, aj tie sa zídu.“ – „Tak padesát korun zpátky? Tady máš.“ – „Ďakujem.“

Vysvětlivky: ● Praha (nepodepsané ZR), ■ jinde

● 15. září jsem zaskočil

na křest komiksové knihy Generace nula do knihkupectví Řehoře Samsy. První, na koho jsem narazil, byl Ondřej Müller, už zase tak zavalený prací, že se v pátek neukáže. Následoval „akční“ křest, sestavitel knihy editor Tomáš Prokůpek a kmotr Bohumil „BoF“ Fencel, který se podíval označení generace 0 a označil sám sebe za příslušníka generace -2.

(Já mám za to, že název vznikl tak, aby to grafikovi pěkně vyplnilo obáku :-), ale třeba je to někde v předmluvě vysvětleno.) Z komiksové tlupy v knihkupectví a před ním jsem pak poznal jen Vojtu Čepeláka, komiksového stařešinu Vlastu Tomana a Jiřího Gruse.

V knize je i komiks Tomáše Kučerovského Čtyři dny v Koreji, kde je poličko věnováno i našemu občasnému přispěvateli Jardovi Olšovi jr., který se tak stal komiksovou postavou.

Večer v nekřesťanských sedm hodin chvátám do galerie DOX na vernisáž výstavy Ivana Adamoviče (a dalších) *Planeta Eden*. Přišly mraky lidí, ale scifistů pomálu, ale pro ty, kdo si chtějí vše v klidu prohlédnout, stejně vernisáž není.

● 16. září v recenzi *Spěšného vlaku Ch.24.12.* na webu Lidových novin si Jiří Peňas myslí, že 24. 12. v názvu znamená čas :-): viz: *Prestížní nakladatelství Argo ji pěkně vypravilo do světa, který je našťástí přece jen snesitelnější než ten, ze kterého odjíždí vlak spolu s Poláčkovým divným hrdinou. Ve 24.12. (A přitom za denního světla?)* Nějak mu nedošlo, že jde o Vánoce a že 12 minut po půlnoci se píše 0.12. V podvečer nesu ke Kruhu recenzní výtisky pro Ikarii a Sarden. Protože Vlado Říša odchází dost brzy a Pagi přichází zase pozdě, je mi často vyslechnout dost nudného žvanění, ale tentokrát jsem to snášel nějak hůře. Snad jen Michael Bronec, který přinesl svou *Tlustou, PřeskiloVá-*

žící *Knihu české fantasy o Dracích*, se dal poslouchat, když mluvil o tom, jakou má z knihy radost. Vážně jsem začal uvažovat, že ty recenzáky začnu nechávat v Krakatitu.

● 17. září pořádáme u Klímových večírek na počest *Spěšného vlaku Ch.24.12.* Vilma měla obavu, že se nás nesejde dost, ale mám dojem, že i přes absenci pomnožených Janišových to byla rekordně velká událost. Pokud ne množstvím hostů, tak přítomnými osobnostmi a péčí, kterou Vilma věnovala přípravě.

Mně jako hlavnímu ceremoniáři spadl kámen ze srdce, když dorazil Honza Poláček s dcerou Ivetou a Oldřich Roun z Arga. Pak už se vše s každým dalším hostem jen lepšilo, prostřední sestra Alžběta v nádražácké uniformě postupně přivítala Pavla Kosatíka, Františka Novotného, Kristin Olsonovou s přítelem, Milenu a Edu Ekovy, Lucii Lukačovičovou s jejím Petrem, Sanču Fülle, Honzu

Bidla Adamčáka a nespočítatelné množství dětí, kterým bylo v plen vydáno první patro, takže jsme je viděli, jen když si přišly nabrat lahůdky a prakticky neroušily.

Podpisovala se kniha, zobaly se pochutiny ze stolů a mís sestavených do podoby vlaku s vagónky a jako zlatý hřeb Vilma podávala centrální artefakt *Spěšného vlaku*, polévku ze zajíce, kterou odpoledne uvařila Sanča. Protože ještě ne-

nastala lovecká sezóna, šlo vlastně o kuřecí, ale vařenou s vhodným kořením a rozdíl poznal jen skutečný znalec.

Díky dobře zvolenému seznamu hostů se nikdo nemudil ani nebyl osamělý, Iveta znala ještě z práce v Knižním klubu Kristin, všichni znali Honzu Poláčka a Pavla Kosatíka, jen je už řadu let neviděli...

Když museli přespolní vyrazit domů, užší kroužek okolo Franty Novotného a Kristin probíral americkou historii, nejme Benjamina Franklina (a knihu E. Sose *Spoutané blesky*) a první prezidenty USA. Myslím, že mnoho z Frantova encyklopedického záběru bylo novinkou nejen pro nás, ale i pro rodilou Američanku :-).

● 18. září jedeme s Michaelou a Sančou Fülle na řemeslnické trhy do Roztok. Po nedávném večírku to bylo docela náročné, našťástí se tam prezentovalo i řemeslo kuchařské, takže jsme se dostatečně posílili, abychom pak ještě zvládli výstavu loutkových divadel a indických rituálních předmětů v tamním zámečku. Na zpáteční cestě jsme ještě navštívili Den otevřených dveří DP Praha ve Střešovicích vozovně. Na CONiáše už pak ale síly nezůstaly.

● 20. září jen na skok do RUR, uvidíme se ostatně zítra. Honza Vaněk, jr. vytáhl z kapsy originál *Brasylu* a zjistil, že si Mirka Polová překládáním zatím na pořádné auto nevydělala, a lepší

už to asi nebude. Hned v druhé větě knihy totiž píše o *třetířadém mercedesu*, Ian McDonald měl ale na mysli a také napsal *mercedes řady C* (překladatelku asi zmátl české označování béčkový a céčkový film :).

● **21. září** se po čase koná KJV, opět u Matějčků v Náplavní 5. Zatímco si dávám večeri a poslouchám kratochvilné ličení, kterak Leonid Křížek následkem nezřízené konzumace šampaňského organizačně zhatil stěhování klubové knihovny, dorazil nový adept na členství v Klubu, kterého doporučil (a měl i přivést, leč minuli se) právě Leonid.

Adept Jirka Vincenc (je to trenér šermu státní reprezentace a taky Leonidův trenér pro všechny tři jeho zbraně) se zapojil do právě probíhající hry, která spočívala v tom, nalézt místo kdekoli mimo židli vedle Edity Dufkové-Bromové. Snad pro její kanibalskou pověst (Cyrila už jsem neviděl dost dlouho, že by došlo i na zvyky kudlanek?) každý shání nějaké jiné místo, potažmo židli jako o život.

Už nevím, kdo prohrál, nakonec se nás sešlo dvacet, ale zjevně se nevyplácí chodit poslední. Určitě to ale nebyl Franta Novotný, který seděl v čele, odkud hovořil o životě a díle Boženy Němcové. Tedy hlavně o jejím životě před životem, co se asi dělo, než byla počata a než se narodila a také o životě po životě, o teoriích, které kolem ní vznikaly a stále vznikají. Franta je mírným příznivcem teorií Heleny Sobkové, není se ale čemu divit, jsou literárně mnohem vděčnější, a Frantovi o Boženě Němcové vyjde brzy kniha. K ní ostatně načerpal většinu fakt a teorií, které nám přednesl.

● **22. září** v Krakatitu sedíme s Cellindrou nad románem Patricie Zandla. U vedlejšího stolu cepuje Michael Bronec Janu Rečkovou, jak má vypadat román; průběžně se zde každou středu schází, jak mě Lenka informovala, skupina mladofanů zvaná Komando (patří tam, co jsem zahlédl, hlavně lidé z Islingtonu, Alexis, Fajl a Annika, která je zase v Praze). Asi se v Krakatitu ukáží častěji.

● **23. září** jsem vynechal posezení u Kruhu, pokud se tam neřekne ani neudá nic, co by stálo za zaznamenání, tak proč tam vlastně chodit?

● **26. září** pokouším se dokončit deváté číslo IK.

● **27. září** kvačím do práce pro soubory a fotky do IK a stavuji se v pivovaru U Medvídků na schůzku s Honzou Hýskem. Ochutnal jsem tamní 14 st. pivo a je výborné. Vaří tak i třicetistupňové, ale to je jen podivnost pro turisty.

● **29. září** pořádám u Klímových malý rybníkářský minivečírek, přítomní výjimečně jsou jen Klímovi, já s Michaelou, odborník na jezírka pro koi (kapry) Martin Hladík, Sanča, Honza Vaněk jr. a jeho burčák. Snad následkem přemíry burčáku jsem druhý den zaspal vskutku kolosálně.

Možná to ale bylo přemýšlením nad hádankou, se kterou se Martin vytasil, potom, co jsme rozebrali všechny aspekty stavby jezírka, pokusili se sníst hody, které Vilma nachystala, a vypít zmiňovaný burčák a řadu dalších lahudek:

Hádanka o sultánovi a jeho dvou rádci: Sultán zavolá své rádce a chce si je vyzkoušet. Nejdříve jim popíše budoucí úkol. Při zkoušce zavolá jednoho z nich, ukáže mu šachovnici,

kteřá je náhodně posypaná rýží (jde o cestovní, protizemětřasnou šachovnici s ohrádkou okolo každého políčka, tedy je vždy jasně, na jakém políčku se jednotlivá zrnka nacházejí). Ukáže na jedno z políček šachovnice a pak rádci položí do dlaně jedno zrnko, které musí umístit na některé políčko šachovnice. Přijde druhý rádce, koukne na šachovnici a ukáže na políčko, na které ukazoval sultán.

Úkolem rádců je domluvit se na nějaké strategii, aby zkouškou prošli. (Zrnka jsou samozřejmě nerozlišitelná, identická a liší se jen políčkem, na kterém leží :)

● **30. září** ještě nejsem dost zoufalý, abych šel ke Kruhu :-)

● **1. října** přijela do Prahy Bety Tomash, bohužel jsem spěchal na synáčkovu imatrikulaci, ale snad se uvidíme v pondělí na vernisáži. Večer u Pagio na večeru Červeného trpaslíka s kuřecím vinaloo ve čtyřech variantách, pro mě bohužel nebyla požitvatelná ani ta nejmírnější varianta.

● **2. října** se v Praze ukázal Pavel Mikuláščík, tak jsme chvíli poseděli v oblíbené Pagio restauraci Jiný stav.

● **4. října** jsem zaprodal pondělní schůzku v RUR za možnost podívat se do Jindřichské věže na vernisáž prodejní výstavy Galerie Nemesis. Přišel jsem s Bety, protože na mě nějak nepomysleli s pozvánkou. Vystáli jsme si kratší frontu na výtah, přece jen zahájení probíhalo v podkroví věže nazývaném deváté patro. Úplně mi stačilo posledních šestnáct schodů od výtahu pod střechu věže. Tam už bylo docela plno, a z většiny přítomných jsem od vidění znal jen pár, Toma Štípského například, tak jsem Bety představil Zdeňka Bouškové (daly řeč o technice kresby olejem na pauzák, hned jsem pí Bouškovou pozval do jednoho salónu, kde visí její kresba), pak Martinu Zhoufovi, nechala si od něho podepsat knihu Frenesis, podle které také pojmenovala svůj web, a pak jsme si povídali s Dominikem Petrem a jeho manželkou. (Nechali z opatrnosti děti doma, ale když viděli, jak si to tam Niki Neomilnerová užívá, tak toho skoro litovali.)

Pak došlo na slavnostní akt, manželé Kryštofovi pohovořili o svých záměrech s prodejní galerií a pak předali slovo dalším.

Ondřej Neff měl řeč o tom, jak je prima, že se SF/F obrazy vystavují v tak reprezentativním prostředí, že nejde o první takovou výstavu, ale že ty fanouškovské byly jen trpěné, obvykle na nějaké ZŠ v Kardašově Řečici v místnosti hned u zácho-da. Méně už byl nadšen samotnými obrazy, ale o tom smílel.

Chtěl jsem prohodit pár slovy s Karlem Zemanem, ale někam se ztratil, Boris Hokr (oholený a ostříhaný vypadá důvěryhodněji:-) mi donesl magazín HN s článkem o Bruce Sterlingovi a s rozhovorem, o kterém jsme psali minule.

Tom Němec litoval, že ho nenapadlo vzít pro autory a recenzenty Pevnosti, které bude muset rozesílat.

Milan Fibiger s manželkou Evou (to je prima, že už si nemůžu pamatovat její příjmení) mi vyprávěl, že si našel místo učitele kreslení na ZŠ, je to sice také svým způsobem druh pekla, ale aspoň jiný než obvolávání vydavatelů, kdy pošlou honorář.

Pozdě ale přece dorazila i Františka Vrbenská, se kterou si Bety také měla hodně co říci, a pak, hned jak jsme ochutnali občerstvení, jsme se vydali do čtvrtého patra, kde výstava začínala, a prošli jí až do druhého, kde z našeho pohledu končila.

Prací se světlem mě zaujal Roman Kýbus, samozřejmě Zdeňka Boušková a Martina Pilcerová, kupodivu Pavel Stechmiller se ve formě obrazů zdál méně příšerný než na obálkách Ikarie. Ani Martin Zhouf není špatný, plánuju, že rozbiju prasátko a zajdu si něco menšího koupit.

● **5. října** se u mě pro své autorské Interkomy zastavila Kris, naše ilustrátorka, probrali jsme, jak vyšly její obrázky ze zalomení a zmenšení, a hned jsem jí naložil články k ilustrování dalších čísel. Na konferenci SFK se rozhořela diskuse o návrhu smlouvy s Vaškem Pravdou ohledně toho, že by se stal výhradním pořadatelem Parconů (tedy takto to ve smlouvě přímo nebylo, ale byl by to její přímý důsledek). Večer trávím skypováním s novou předsedkyní Slovenského fandumu Lulu a pokouším se vysvětlit, jak jsme se ocitli tam, kde nyní jsme, a že opravdu nejsme *všeci chorí*.

● **6. října** volá Daniela, že je tu zájemce o nové vydání jejich Minutových a Láskyplných povídek, zda s tím jako vydavatel prvního vydání souhlasím? Aby ne :-)

● **8. října** po čase u Kruhu, Vlado Srpoň donesl digitalizované nahrávky z dob své největší fanouškovské aktivity, kdy například pořídil rozhovor se staříčkým Ladčanem-Kresánkem.

Honza Kovanic zase materiály, které pobral na nedávném astronomicko-astronautickém kongresu v Praze, kam se asi jako jediný sciifista prodal.

● **11. října** po dlouhé době v normálním čase v RUR, Honza Macháček už předvolebně naladěný přichází s teorií, že Nečas je vlastně skrytý reformní komunista, jeho politika směřuje k vyhlazení/vyhladovění stranického jádra konzervativních důchodců a k nahnání nespokojené mládeže do KSČM.

Konečně nová Ikarie, monotematická o sirénách: *Ukolébavka* od Helen Keeblové (v překladu Viktora Janiše) mě zaujala od prvních vět, jen jsem se bál závěru, který se zdál podle mých špatných zkušeností směřovat k, nevím už kolikáté, omluvě za kolonialismus. Kupodivu nedopadlo to tak, závěr přes svůj „humanismus“ překvapí, a je možná hlubší, než se zdá.

Rovněž pokus Cat Rombové o cyberpunkového Starce a moře *Když sirény zpívají* je výborně přeložen Andreou Peprlovou, ale vlastní povídka honí příliš mnoho zajců najednou. Poslední zahraniční věc *Vody hluboké jako nebe* od Anny Brzezińskiej pro nás přeložil Pavel Weigel, tradičně vystavěná povídka s postupným odhalováním vlastní identity je na konci trochu odfláknutá, ale pokud ji nečtete jen kvůli pointě, čeká vás zajímavý zážitek.

A Honza Vaněk jr. mi dal do sbírky „recenzi“ na Spěšný vlak, která vyšla v Blesku.

● **12. října** se dopoledne vracím z Tritonu a u metra potkávám Bety, cestuje zpět na Slovensko, a tak v chvatu probíráme její projekt malířsko-ilustrátorské obdoby Ceny Karla Čapka. Večer se účastním velkého shánění svatebního oznámení Jany J. a Jirky P., Zira, Pagi ani Tom Němec je nějak neměli a Pevnost bez tohoto dokumentu by nebyla skutečně aktuální.

● **13. října** po obědě s Honzou Poláčkem následuje odpolední schůzka s nejvyšším Advikem Michalem Bezvodou. Informuji ho, že jeho nejmilejší spisovatelka se chystá na víkend do Prahy a že mu mohu zprostředkovat soukromou autogramiádu.

Na konferenci SFK už týden zuří bitva okolo smlouvy ohledně Parconu. Jiřina nemá ráda, když se z konference bez souhlasu diskutujících něco kopíruje jinam, tak až bude čas, přetisknu své příspěvky. Ostatně potom, co jsem vyjádřil své stanovisko, to už moc nesleduji, pokusil jsem se o jemnější prozkoumání věci na NYXu, ale i tam je to přesvědčování přesvědčených, nějaký nový nebo zajímavý pohled přinesl pouze na konferenci SFK Honza Macháček. V textu o Poradě se to pokusím shrnout.

● **14. října** na obědě s naší příspěvatelkou BB domlouvám recenzi na Biomanželku od Viewega.

Večer kvačíme s Michaelou do Arga oslavit malého Daniela Janiše a dítko druhého redakčního otce Vítka Penkaly. Vilma koupila jako společný dárek úžasnou stonožku, v tuto chvíli nejméně 3x tak dlouhou jako obdarovaný, a uvázala jí bryndáček se sudičkovským přáním „Malému Janišátku, aby došlo daleko“.

Technický redaktor Milan Dorazil, který se obvykle stará o grilování, měl nějakou jinou práci, a tak se Geňa, taky pozdě dorazivši, obával, aby nemusel napodobovat Krista a nakrmit zástupy dvěma chleby a rybou, a rozhodl odtajnit v mrazáku ukryvanou lahůdku z hovézího pupku, kterou nám osmažil a pak i donesl do technické redakce, kam jsme se skryli před zimou. Venku zatím Miloš Urban s mladičkou manželkou a otužilejší částí redakce opekli hromádku ryb a dýni, čímž nás zase vyhládali do zimy.

Pak Vítek Penkala, zjevně koudelníkův syn, musel na vlak do Kutné Hory a mě zase vědomí blížící se ztřeštější cesty do Březové a Porady vůbec vyhnalo také ještě před desátou; co já už tomu SF fandumu obětoval, neměl bych začít myslet na sebe?

● **15. října** krátce po jedenácté zvoním u Netopejra a on ještě v nedbalkách, začínám tušit, že v Březové zase nebudeme první. Krátce před druhou na Dolínách nakládáme neprodaný zbytek (asi 97%) komiksu s chytlavým názvem Bible naruby. Autor si pro něj z Brna dojezdí do Březové. Pak jsme se ještě jednou vrátili ke Karlovi domů pro jeho elektronické cigáro (které na rozdíl od toho, které měl v kapse, dělá hustší páru :-), ale mělo to i vedlejší pozitivní efekt, naložili jsme při prvním pokusu o start zapomenuté věci pro Simona a Murphyo.

Cesta rychle ubíhala, a když jsme se z rádia dověděli o sedmikilometrové zácpě, ještě se nám podařilo včas sjet z dálnice a zkrátit si tak podstatně cestu, takže jsme někdy před pátou byli v pohodě v Pohodě.

Tam mi Hana Pěchulová věnovala presidentského čerta, po čase a po nemoci přijela Lenka Turečková z Olomouce a

Viktor Kóši Dražný, Malevil byl rovněž v kompletním zastoupení, Franta Moravec, Honza Škorpík, Jindra Rosenkranc a Netopejř. Přes Pardubice přijela Lenka s Harvem, později Darth Zira, Randalf mi dovezl výstavu z Ostravy, tak jsem ji s pomocí Lenky Cellindry a Harva instaloval na předsednické stoly, a kdo měl zájem, mohl obdivovat souvislou řadu Mloků, Kočasu a knihy vítězů CKČ, vše položené na Houfových plakátech z roku 1985. Vrcholem výstavky byla kompletní korporátní identita Parconu, kterou vytvořil Teodor Rotrekl.

Během nočních debat jsme si v praxi ověřili, že Porada na conu nebo rozhodování o věcech ČS Fandomu elektronickým hlasováním nikdy nenahradí osobní kontakt. Při žádném z těchto způsobů bych si nemohl večer posedět s Randalfem a vyjasnit si některá nedorozumění. Po jednom večeru v penzionu Pohoda jsem si ho ze škatulky Vaškových pohůnku s nejasnou motivací zařadil do kategorie fanů, kteří spoluprací s VP vnímají jako v současnosti jedinou záruku dalšího rozvoje Parconu. S tím sice nesouhlasím, ale nemám problém s Randalfem komunikovat jako se spolufanem.

Když večer přešel do politické debaty, ve které reacionářsko-scifiistická banda vyprovokovala Dárečka k tvrzení, že soudruh Gottwald nebyl zločinec, neb nikoho nezabil, načež se mu dostalo odpovědi, že to soudruh Hitler také ne, a navíc měl rád psy a děti, bylo jasné, že je nejvyšší čas jít na kutě.

Oč na Poradě šlo?

A slíbil jsem svůj pohled na dění před Poradou.

Někdy v březnu poslal na konferenci SFK na Pandoře Randalf teze smlouvy, kterou by bylo potřebné přijmout pro spolupráci s VP (v podstatě šlo o to předat pořádání Parconů VP s několikaletou výpovědní lhůtou a později i se smluvní pokutou, pokud bychom některý rok vybrali jiného pořadatele). Nikdo tomu nevěnoval velkou pozornost, všichni věděli, odkud větěk věje, Randalf totiž zapomněl vymazat Vaškovy scénické poznámky :-)

Na Jarní poradě nás Vašek přesvědčil o své dobré vůli, byl dokonce ochoten uznat, že i jiní mohou mít svou pravdu a pohled na věc, a požádal o možnost návratu do ČS fandomu. V nadšení nad návratem ztraceného syna (a já také pro tlachání s Mirkem Dvořákem) jsme nějak nevzali dost na vědomí, že otázka Randalfovy smlouvy je stále na stole.

Asi šest neděl před Poradou se Rada začala zabývat přípravou návrhu smlouvy, jak jí to uložila Jarní porada. Zira si dle mého dokonce uhnala syndrom plukovníka Nicholsona z Mostu přes řeku Kwai. Stejně jako on most ona smlouvu začala podporovat ne pro její užitečnost, ale pro množství práce do ní vložené.

Tehdy jsem 4. září na Pandoře poukázal na to, že *Parcon a CKČ jsou majetkem celého Československého fandomu a na Poradě českých klubů můžeme upravovat a smluvně ošetřovat pouze podmínky, za jakých si Vaška P. najmeme jako organizátora conů pořádaných Československým fandomem v ČR o. s. Smlouva neřeší a nemůže řešit případ, že se Parcon bude konat na Slovensku uspořádaný slovenským subjektem (pověřeným Radou slovenského fandomu).*

Když byla tato námitka opominuta, napsal jsem:

Členové Rady odvedli spoustu dobré a spoustu zbytečné práce, nicméně je jim třeba poděkovat za to, že splnili usnesení Porady. Určitě se uplatní první část Závazných podmínek, může to být užitečný manuál pro pořadatele menších conů s ambicí jednou uspořádat Parcon.

(Jinak dokument trpí stejnou vadou jako celé české zákonodárství, snaží se předem podchytit všechny možné situace a tím jen vytváří nepřehlednou spleť, ze které se kdokoli dostatečně šikovný může vyvléknout. Určitě by bylo lepší předpokládat dobrou vůli a gentlemanské chování alespoň tam, kde obě strany mají stejné zájmy.)

Zbytek dokumentu se ale nějak příliš vzdálil od myšlenky najmout si zkušeného organizátora na pořádání Parconů a dosáhnout tak toho, že Parcon bude mít minimálně úroveň FF. Zkrátka, že pokud někdo nenabídne pořádání conu ještě lepšího, než poskytuje VP při pořádání FF, tak má VP dva roky na to, aby předvedl svůj standardní výkon.

Já celou tuto kauzu od počátku chápal tak, že ČS Fandom při udělování práva na pořádání Parconu zohledňoval i jinou agendu, než aby con měl co největší parametry (počet účastníků, programových linií, zahraničních hostů...) Smlouva s VP, ale snad by stačilo usnesení, by měla zajistit, že v agendě okolo Parconu dostane prioritu právě kvalita vlastního conu. To by mu (VP) mělo jako podnikatelskému subjektu zajistit rozumnou míru předpověditelnosti nás jako „obchodního“ partnera.

Druhý licenční poplatek mi nejprve připomněl zvyky z orientálního bazaru, kdy nejprve vyšponujeme cenu, abychom pak mohli usmlouvat to, na co máme při aplikaci zdravého rozumu a slušnosti nárok. Pak mi došlo, že to VP ve své sebejistotě myslí vážně.

*Ano, kdyby dosáhl toho, že by na samostatný Parcon, pořádaný například v kampusu Masarykovy university v Brně, jezdilo 1000 fanů, většina klubů se na něm prezentovala jak sama o sobě tak vlastními pořady, výstavami atd. (** a to ne proto, že je k tomu bude nutit nějaká smlouva, ale že ten con pro to vše bude ten nejvhodnější) a toto se dělo jen na conech jím (VP) pořádaných a ještě hlavně na těch s hlavičkou Parcon, pak by ochrana takto pozvednuté značky dávala smysl. Ale ještě se nic takového nestalo, a mám dojem, že ani s jinou tradiční značkou; moc to nesleduji, ale budou to tak dva roky, co VP vyhlásil program pořádání řady conů po celé ČR, ale s výjimkou Pragoconu se ke mně nedostalo, že by to už začalo, a zcela určitě nedošlo k pozvednutí nějaké tradiční menší značky na takovou úroveň, že bych se o tom doslechl.*

Až nás VP přesvědčí, že úspěch FF dokáže zopakovat s Parconem (a i jinde a v jiných podmínkách než v Chotěboři), můžeme začít uvažovat (VP bude mít takovou vyjednávací pozici) o smlouvě na ochranu toho, co ke značce Parcon svou prací přidal. Myslím ale, že pokud/až se to stane, pak už žádnou smlouvu podobnou projednávané ani jedna strana potřebovat nebude.

Po delší internetové vířavě, která se týkala hlavně smluvní pokuty nazývané druhý licenční poplatek (2 LP), VP usoudil, že svou neprosadí, a rezignoval na uzavření smlouvy s tím, že

nemůže jednat s partnery, kteří jsou schopni tak radikálně změnit názor.

Nedalo mi to a komentoval jsem to slovy:

Pokud jsem to v záplavě textů pochopil, tak k nějaké dohodě o dlouhodobější spolupráci nedošlo hlavně kvůli lpění VP na 2. LP.

Na rozdíl od mnohých jsem 2. LP nepovažoval za projev nezvladatelné chamtivosti a pokoušel jsem se ho pochopit v širším kontextu. Ale asi jsem se dost nesnažil, protože až teď mi došlo, že to byl projev nedůvěry a snaha pojistit se proti případné (nežádoucí) vůli fandomu.

Je smutné, že je nám Vašek schopen věřit, pouze pokud se staneme jeho dobrovolnými nevolníky, nic jiného ta smlouva (v původním znění) neznamenal. Není to pro nás nic lichotivého, ale hodně to vypovídá i o něm.

Hlasoval jsem pro přípravu návrhu smlouvy a je jen mou chybou, že jsem jí v euforii smíření nevěnoval dost pozornosti a nepovšiml si později se náhle nějak objevivších maličkostí, které jí pro mě učinily nepřijatelnou. Změnu názoru tedy považuji za opravu své chyby a nikoli za chybu. A mám dojem, že nás takových bylo víc.

● **16. října** jsem asi i pro výše uvedené nějak nemohl dospát, takže jsem cca po čtyřech hodinách spánku zjistil, že už je takové světlo, abych viděl Standu Otavu, an rozvážně stoupá do kopce k Pohodě. Nač si ale stěžuju, on, jak jsem se u snídaně dověděl, vstával už někdy v půl čtvrté.

Takřka načas vypukla Porada, už při snídani jsem vybíral členské příspěvky, takže registrace a podobné formální věci nezdržovaly svižný rozjezd. Brzy po začátku z Bratislavy dorazila i slovenská delegace, z jejichž členů většina na březovské Poradě ještě nikdy nebyla, a tak celkem zírali, do jakých obludných byrokratických klíčků je už naše jednání zapleteno.

Zvláště návrh, aby se o Parconu hlasovalo tajně, aby VP nemohl „postihovat“ ty, kdo nehlasují pro Chotěboř, připadal Slováckům jako z jiného světa.

Celé jednání probíhalo v konstruktivním duchu. Mírné bylo i mytí hlavy Randalfovi, protože parconské máslo bylo na hlavách takřka kolektivně, nikdo do ničeho příliš nešťoural.

Poděkovali jsme VP, že vyvolal takové pozdvižením, že na

Již po šestadvacáté se sejdem v předvánočním Brně, v hotelu Slovan, na Fénixconu, který má letos motto Chaos. Troufáme si

tvrdit, že s několika málo výjimkami zde potkáte většinu známých osobností českého i slovenského fandomu, autory, vydavatele, ilustrátory, malíře, překladatele, novináře, šermíře, prostě všeliký lid žijící fantastikou. Bližší informace najdete na stránkách www.fenixcon.com. Těšíme se na shledanou v Brně 3. - 5. 12. 2010. Za orgy Tunelář v. v. (ve výslužbě).

P.S. Ale pokud chcete bydlet, musíte se postarat sami (viz hotel Amphone), Slovan je plný od sklepa po půdu.

Zdeněk Tunelář :-)

Poradu dorazila tak početná slovenská delegace vedená Lulu a Šimonem (dále dorazil Win Žitňan, Miloš Ferko, Martin Kralik, dvě děvčata ze slovenského Tolkienistického spolku, a další).

Z Porady jsem odjel skoro bez rozloučení, naložil jsem výstavu, kterou mi Karel Petřík s laskavostí sobě vlastní nabídl odvézt do Prahy, leč v sobotu odpoledne byl trochu nervózní ze Simona, tento asi snědl něco bez chleba a pak vzýval porcelánového boha, a tak už okolo druhé túroval auto před Pohodou :-). Takže jsem ho nechtěl zdržovat, i když bych mu mohl připomenout, že já v pátek taky dorazil na jedenáctou a odjeli jsme v 13.45. :-)

Zpáteční cesta byla pohodová a díky malému navigačnímu problému jsme dokonce přijeli přes Malešice, takže jsem to neměl na večírek daleko a tím pádem jsem na Klímovský večírek dorazil dřív než Michaela, kterou jsem podle původního plánu měl jen vyzvednout.

U Klímových už byla Karolina Francová s manželem a dětmi, trávili v Praze celý víkend, brzy ale dorazila obvyklá sestava. Z programu jsem si po Poradě přilíši pro budoucí generace nezapamatoval: Martin se s Vladanem dělil o know how jak stavět dům, Michal Bezvoda pro sebe okupoval Karolinu Francovou, Sanča pomáhala Vilmě a společně se staraly o blaho všech hostů. Já s Martinem probíral povídky Grega Egana, které jsem mu svěřil k posouzení z hlediska moderní fyziky a matematiky. Oba jsme založením platonici, takže nám v povídce Světelný ne zcela seděla představa, že matematika musí být ověřovaná modelováním svých tvrzení v reálném vesmíru, já jsem ale Eganovi odpustil s tím, že by stejně dobrou povídku dokázal napsat i o tom, že matematické pravdy platí zcela nezávisle na existenci nějaké hmoty, která by si je uvědomovala.

Julie si špitala se Sataiem, tedy dokud jsem jim výše zmíněné povídky nepůjčil. Pro mě byl tenhle večírek nejlepší způsob, jak dostat z hlavy napětí posledních dní.

● **17. října** se vzpamatovávám z večírku a Porady, když tu zvoněk a Karel Petřík Netopejř vykládá před domem šťastně navrácenou výstavu. Nebyla pryč ani dva měsíce. :-)

● **18. října** okolo oběda se setkávám s Ivanem Adamovičem, pracuje na dalším díle Vládců vesmíru, tak mu půjčuji nějaké rukopisy.

● Večer jen na chvíli do RUR, Filip spěchá topit, Honza Macháček na demonstraci za práva imigrantů, já s Jiřínou probíráme výsledky Porady. Normálka.

● **19. října** Richard Klíčnick mi poslal jednu z nejlepších recenzí Spěšného vlaku, a že už jich vyšlo asi šest. Časem ji také přečtiskneme, hned jak vyjde na iLiteratuře.

● **21. října** u Kruhu mi Vlado Srpoň zapůjčil (deponoval u mne) artefakty ze své aktivní fanouškovské fáze.

● **22. října** mě napadlo, že bych čtenářům IK jako dárek k Vánocům zpřístupnil v PDF i starší ročníky. Boj s Mrkvosoftem byl strašný, spouštět dnes DOSovou aplikaci je čirý masochismus, tedy dokud jsem se nedověděl o existenci paňanského DOSBOXu. Vše funguje jak má, DOSBOX napodobuje staré prostředí dokonale včetně jeho pomalosti, snad jen VGA okénko, na které se mi vejde jen čtvrtina A4, připomíná, jak bývala ve svých počátcích sazba obtížná disciplína. **Zdeněk Rampas**

literární kongres v Moskvě

dokončení ze strany 1 falé pohledy: *Na tohle si ještě někde hrajou? a Panebože, to bude nuda.*

Nebyla. Že to bude mít něco do sebe, jsem začala věřit v okamžiku, kdy nás zástupce generálního ředitele knihovny Vladimír Ilič Gajduk a ředitelka zahraničního oddělení Jekatěrina Vasiljevna Nikorovová zatahli do své pracovny, sympaticky zařízené hromadou starožitného nábytku a ještě sympatičtější zavalené útulným nepořádkem z knih a časopisů. Na stole ležely tři (!) otevřené bonboniéry a kafe už se vařilo, takže strašidlo oficiálního „přijetí“ a kožených obličejů rychle vyvanulo. Vyrazili jsme na exkurzi po knihovně a můžu říct, že to bylo tedy vážně něco. Kromě reálně socialistické budovy známé z učebnic, kterou postavili speciálně pro 30 000 knih, které zbyly státu z pozůstalosti hraběte Rumjanceva, má knihovna sklad pro svých současných 45 milionů knih a skupuje nejrůznější domy v okolí. Mimo jiné třeba bývalý palác hraběte Paškova, kde sídlí hudební oddělení, a který – zevnitř i zvenčí – budí dojem, že carské časy ještě neminuly. Příjezdová cesta k honosnému bílému průčelí, na níž člověk skoro vidí přijíždět kočáry, ze kterých vystupují carští důstojníci a dámy v kožešinách. A za dveřmi tomu není jinak – mramor, křišťálové lustry, vitríny se vzácnými partiturami z pera – či spíš brku – slavných skladatelů.

Mně, coby známému staromilci, se v centrální knihovně samozřejmě úplně nejvíce líbí ty nejstarší části – čítárny s ochozy do výše několika pater, s vyřezávanými stolkami a zelenými lampičkami, u jakých si představuju Brama Stokera, kterak spisuje svého *Draculu*. Zčernalé dřevo, plyš, mramor, zlato... Dnes tu sedí studenti s notebooky, ale ve studovně pro akademiky mám dojem, že jsme vstoupili do skanzenu nebo do ruského filmu z minulého století. Šedobradí učenci v trochu uválených šedých baloňáčích a s kulatými obroučkami na očích, staré dámy s přísnými brýlemi bez obrub a perlami na krku vypadají tak neskutečně a sedí tak nehybně a tiše, že to klidně můžou být figuríny. Procházíme taky tiše, prý tu lidi zvenčí nevidí moc rádi, a tak se nemůžu zbavit lehce nevážného dojmu návštěvy ZOO nebo muzea: *Ticho. Nesahejte na vystavené exponáty.*

„Nezajdem do kostela?“ navrhně náhle Jekatěrina, jako by říkala „Neskočíme na kafe?“ Ta samozřejmě mě potěší, u našich ředitelů státních institucí jsou tak nejspíš běžně nebývá. Nevelký pravoslavný kostelík Nikolaje Divotvůrce je součástí areálu knihovny a vládne v něm typická starodávně byzantská atmosféra. Zapálíme svíčky, postojíme před ikonami. „Bůh nám pomůže,“ prohodí paní ředitelka, když zavěšené jedna do druhé zase vycházíme do ledového větru. „To jistě,“ souhlasím, ačkoli není jisté, s čím přesně. S finančními a jinými problémy knihovny, o kterých jsme samozřejmě taky hovořili? S námi samými? S celým světem? Naštěstí na tom nezáleží, On už si to, na rozdíl od nás, přebere. A taková perlička na závěr: ukázalo se, že z celé „delegace zahraničních spisovatelů“ přijíždějících do bývalé bašty komunismu není ani jediný ateista.

Kolem třetí přijíždíme do Bulharského kulturního střediska, které letos spisovatelský kongres hostí. To je příjemná, mile starosvětská budova v zahradě, kde se podzimní listí pod pošmourou oblohou honí po kamenné půlkruhové terase za francouzským oknem, kde skoro vidíte ofrakovaný orchestr vyhrávat Čajkovského. Uvnitř stylový nábytek, brokátové tapety a potahy křesel, mosazné lampy. Scházíme se tu už dvě hodiny před oficiálním začátkem – prý abychom se seznámili a pohovořili. A tak se tedy seznamujeme a hovoříme. Za chvíli lehce ztrácím přehled; kolem uší mi šumí ruština, někdo mi někoho neustále představuje a naopak. Vedení Alfa-knigy, šéf Akademie věd, pochopitelně básníci a zasloužilí spisovatelé, historici a literární kritici, ale i politici, medailemi ověšení generálové a otitulovaní vědci, zástupce ministerstva kultury a samozřejmě novináři.

„Kosmonauti se omlouvají,“ zaševelí tajemník do ucha hlavnímu organizátorovi. Pochopím z toho, že jeden musel odcestovat a druhý ochořel. Celé to ovšem působí jako neskutečná směsice dob hrdinů Sovětského svazu a demokratického rozletu dneška, to vše říznuto aristokratickou dvorností carských časů. Libají se tu ruce, vysekávají poklony...

Vlastní kongres začal přesně na čas a byl skvěle zorganizovaný. Každý přednášející měl předem určeno nejen téma, ale i čas, po který by měl mluvit, takže program svižně odsýpal a nehrozilo, že se někdo na půl hodiny zasekne s něčím naprosto nerosumitelným a nezajímavým.

Původně jsem se trochu obávala, jestli nebudu působit jako z „oslovské lavice“, když budu projev číst z papíru, a zda mi vůbec bude někdo rozumět, když naposled jsem ruský psala a mluvila před maturitou, což bylo hluboko v minulém století. Obavy se ale rozplynuly ve chvíli, kdy s lejtrem v ruce předstoupil první rodilý mluvčí a ještě hučel pod vousy (doslova, nikoli přeneseně) tak, že my cizinci jsme jen velmi zhruba odhadovali, co to asi povídá. Podle přání organizátorů znělo moje téma „Česká fantastika překračuje hranice slovanských zemí a Evropy“. Pod tím si samozřejmě každý představí překlady, takže těch se pochopitelně týkala podstatná část toho, co jsem jim vyprávěla. Zmínila jsem českou fantasy obecně a pak jed-

notlivé autory – Františku Vrbenskou a Annu Šochovou, kterým už vyšly povídky ve sborníku čestného hosta kongresu Andreje Běljanina, a další naše „fantasty“ překládané do ruštiny nebo do polštiny. Na závěr jsem si dovolila malý vtípek, který je ale ve skutečnosti naprosto vážnou věcí, a sice prohlášení, že naši autoři překračují hranice nejen díly, která už byla přeložena, nýbrž i těmi, která zatím vyšla pouze v češtině. Na důkaz jsem pak uvedla Juraje Červeňáka s jeho pravým ruským bohatýrem Iljou Muromcem. Což, jak se dalo čekat, vzbudilo nejen smích, ale i potlesk v sále.

V dalších příspěvcích jsme se potom od Ewy Bialolecké dověděli, co dělají a plánují v Polsku, Christo Poščakov, protože už je docela pamětník, to vzal zeširoka a pohovořil o bulharské literatuře od poválečných dob, ale hlavně o sobě, Igor Čornyj pak mluvil hlavně o nakladatelské práci na Ukrajině. A všichni jsme se shodli na tom, že by bylo jen dobře, kdybychom se navzájem víc překládali. Kromě nás, pišících hostů, promluvili různí kritici (jeden třeba bavitel sál historikou o tom, jak se jako malý kluk naučil číst česky, protože vyhrál českou knihu o pandách), po něm mluvila provozovatelka ruského literárního webu, dva zajímaví pánové představili projekt, jehož výsledkem má být obrázková kniha pro děti, přibližující různá náboženství...

A jak ani v Rusku jinak není možné, po skončení hlavní části se přistoupilo k udílení medailí a cen. Mně přiklil „Cenu za příspěvní k multikulturnímu dialogu evropských literatur“, údajně za mou draculovskou ságu, překračující hranice hned dvakrát – jednou do Rumunska, kde se odehrává, a brzy (snad) i do Ruska, kde se její první díl, *Dračí krev* čili *Krov drakona*, právě překládá.

Po potlescích a děkovných řečech začal koncert. Vážná hudba, folklór, oratorium, kozácký tanec a zpěv. Dostavil se i „ruský Michael Jackson“, jak nám řekli, Igor Nadžijev, jako čestný host usazený v první řadě. Kromě spontánních reakcí mi byl čistě osobně sympatický tím, že ač prý pop-hvězda, přišel v doprovodu dívky, která nebyla ani zmalovaná jako plakát, ani překrásná, ani vychrtlá.

Nasyčenou kulturu jsme se pak přesunuli do banketního sálu, abychom nasýtli i těla. Protože medaile jsme ale měli, nebyl důvod volat „Císař pán je vůll“, a tak jsme radši přešli rovnou k „Liguere!“ Tedy přesněji řečeno k vodce, které na stolech stály celé baterie. Kaviár se nabíral po lžících a vodka tekla proudem. Jak jinak. Drobný problém byl, že mně ani jedno z toho nechutná, takže jsem jen decentně ochutnávala a trochu mlžila, aby se hostitelé necítili uraženi. Naštěstí to nehržilo, protože vodka brzy začala mlžit zraky. A plést jazyky.

„Já jsem napsal knihu...“ sdělil mi staříčká, bezmála devadesátiletý pán, jehož mi na začátku představili jako nejstaršího ruského aktivního autora. Inu, že spisovatel napsal knihu, mi zas tak pozoruhodné nepřipadalo, ale zaboha jsem nedokázala zachytit, co se mi snaží říci dál. Krom toho začátku jsem nerozuměla ani slovo. Na druhý pokus totéž. Na třetí jsem v zoufalství povolala svého kamaráda, který vládne ruštinou o dost lépe než já. Vytřeštil oči a soustředil se. „Že napsal knihu,“ vydechl potom. Nakonec jsme – a neptejte se mě jak – klopotně

dospěli ke sdělení, že mi chce svou nejnovější knihu, verše na puškinovské téma, darovat.

S redaktorkou jednoho moskevského nakladatelství jsme si zase krásně postěžovaly, jak schizofrenní je život autora, který je ale profesí současně redaktorem.

„No jo,“ pravila Světlana, „když rediguju, roztrhla bych ty autory vejpůl.“

„A když jsem za autora, zavraždila bych svého redaktora,“ doplnila jsem očividně.

„A na to nádo popít!“ zařval nějaký člověk s hromadou metálů na hrudi, ačkoli zřejmě vůbec netušil, o čem je řeč.

Bohatýrská pitka... eeh, chci říct multikulturní dialog v praxi pokračoval pak ještě dlouho, než se dostavil náš zapůjčený šofér Igor (může si vůbec autor fantasy přát řidiče s lepším jménem než Igor?), že nás odveze do hotelu.

„Jánka! Dženil!“ vykřikoval Vladimír Iljič, zástupce ředitele knihovny, který byl samozřejmě také hostem, když jsme se loučili. „Ty nejšeš jen super avtorica, ty jsi i super děvočka! Popijem!“

A tak jsme ještě popili. Jak taky jinak, v Moskvě.

Jsmo ale ta zahraniční delegace, a tak je pro nás připravený program i na sobotu. Část lidí chce vidět muzeum Sergeje Bulgakova, ale já, snad Mistr i Markétka prominou, pro případ, že už bych se sem nikdy nepodívala, dám pro tentokrát přednost Vasilljovi. Samozřejmě Blaženému s jeho pestrobarevnými báběmi jako z obrázku na ruské čokoládě.

První pohled na Rudé náměstí, onu legendární Krasnuju ploščad' známou z desítek povinně zhlédnutých filmů a nekusných komunistických plakátů, evokuje dojem něčeho důvěrně známého (právě z uvedených důvodů), ale současně odtažitěho a cizího. Obrovská prostora, zima, dlažba, po níž pochodovaly řvoucí průvody, duněly tanky a kaфуše a kráčely mnohdy krvavé dějiny. Vzpomínky na odpor, který jsme po osmašedesátém zruřivě projevovali všemu sovětskému, se tedy mísí s pocitem „tlusté čáry“, za kterou se dá dělat něco mnohem rozumnějšího. Třeba jít do kostela.

Chrám Vasilije Blaženého mě ohromil svou zvláštní krásou. Skoro by se chtělo věřit pověsti, podle níž dal Ivan Hrozný všechny jeho stavitele oslepit, aby už nikdy nikomu nemohli postavit něco tak nádherného. A jeho interiér udiví zase tím, že to i přes velkou rozlohu není jedna ohromná plocha, jak jsme zvyklí ze slavných chrámů katolických. Je to změť příjemných malých místůstek plných nádherných starých ikon a teplé vůně vosku z nespočtu svíček, pospojovaných průchody, schůdky a chodbičkami, stinných, gobelíny ověšených kaplí, kde se vznášá dým z kadidelnic.

Jen těžko nepomyslet, že to, co mělo trvat „na věčné časy a nikdy jinak“, nakonec docela rychle pominulo, zatímco stařeček Pagáč měl větší pravdu, když kontroval: „Všeckého do času, jen Pánbůh navěky“.

Vždyť už i u spodní brány zase stojí kdysi carova oblíbená kaple s ikonou „iberské Panny“, kterou dal Stalin zbořit, aby tudy mohly projíždět tanky...

Leninovo mauzoleum, před nímž se kdysi vinuly kilometrové fronty, má dnes – a netušíme proč – otevřeno jen tři hodiny přes poledne, takže to prostě nestihneme. Zato se dovíme strážidelnou historku o tom, že do balzamovaného těla, které se beznadějně rozpadá, jsou vstříkovány jakési biologické látky, takže nejslavnějšímu revolucionáři světa prý pomaloučku, ale přece jen, rostou vlasy a nehty. Urban legend made in Russia? Nejspíš ano, ale zní to tak krásně morbidně...

Kousek dál sedí na kamenném koni kamenný generál Žukov. Pozoruhodný je hned ze dvou důvodů. Jednak proto, že na rozdíl od většiny jezdeckých pomníků nemá pod sedlem mohutné zvíře schopné utáhnout pivovarský vůz, ale krásného drobného hřebečka, který jako by přitancil z východních stepí. A pak proto, že pan generál prý ve skutečnosti nikdy na koni neseseděl. Jen modelem.

Ještě dál je památník padlých vojnů. Něco takového by tady člověk čekal, ale asi už ne, že bude mít podobu jeskyně, klasické grotty, jakou bychom očekávali spíš ve stylovém parku renesančního zámku. A ještě něco je jinak. Je sobota a k památníku přicházejí svatebčané. Jen za tu chvíli, co tu strávíme, zaregistrujeme tři páry, které se sem jdou fotografovat a položit kytice. U nás by to každý pokládal za recesi a kroutil nad tím hlavou. Tady to myslí vážně. Drobounka mladá nevěsta v nadýchaných šatech s vysokou čelenkou jako z *Mrazíka* se vážně klaní před věčným ohněm střeženým prkenně se tvářícími vojáky...

Ale my se přesouváme do dalších pohádek... O krásné Vasilise, o rybáři a zlaté rybce... čili k obrovské kolekci realistických bronzových sousoší na motivy ruských národních pohádek, která se vine celým parkem. Je to úděsný kýč a je to krásné.

Zajisté nelze být v Moskvě a nezajít na Arbat, ruský Montmartre. Jenže večer, když už se setmí a z obyčejného větrného chladna se udělá ona příslovečná „zima jako v Rusku“, která profičí všemi vrstvami oblečení, zřejmě utečou i všichni pouliční umělci, jimiž se to tady prý za dne hemží. Nedívím se jim. Čajovničky a kavárničky, jejichž okna lákavě svítí na jinak téměř prázdnou vymrzlou ulici střídaná oslnivými výlohami s poněkud praštěnými suvenýry, jsou rozhodně příjemnější. Což znamená, že brzy taky v takové skončíme a užíváme si jedné ruské příjemnosti. Pokud si tady totiž v kterékoli restauraci objednáte čaj, neznamená to, že vám přinesou pidišálek vlažné vody a pytlík čehosi jako u nás, nýbrž automaticky plnou konvici vřelé vody se sítkem a něčím, co se dost podobá dobrému čaji.

Je pozdě, skoro k půlnoci, a zdá se, že náš pan akademik Ivanov je unavený. Nebo snad přímo otrávený? Nejspíš už nás má dost, a není divu. Má nás na krku už od včerejška, a protože host zde nesmí udělat ani krok sám, provozuje s námi už druhý den něco, čemu pro sebe říkáme „vodění cvičeného medvěda“. Takže už by jistě byl radši doma a měl od nás aspoň pro dnešek pokoj.

„Pojedeme,“ zavolá unaveně mobilem šoferovi. Který mimochodem celé ty hodiny, během nichž si užíváme knihoven, kaváren, plošcadí a kostelů, od rána do večera prosedí v autě.

Než ale k autu dojdeme, Vitalij Ivanov ožije. „Chutná vám pražský dort?“ vykřikne znenadání na Richarda. Ostatní už od-

jeli jiným vozem a zbyli jsme jen my tři. Bezradně se na sebe podíváme, jelikož o pochutině zvané pražský dort jsme nikdy neslyšeli. „My ani nevíme, co to je,“ nezbyvá nám než přiznat. „Tak to ho musíte ochutnat!“ zaburácí Vitalij očividně už zase ve formě a mocně pobaven tím, jak nás dostal. Prohodíme tedy nezávazně něco o tom, že příště určitě, ale to jsme tedy vedle. Auto uhánějící k našemu mrakodrapovému hotelu najednou kamsi zabočí a ocitneme se před úžasnou kavárnou kříženou s cukrárnou, ve které je stále ještě provoz jako v pravé poledne. Tady totiž, jak se vzápětí dovíme, mají ten nejskvělejší pražský dort v celé Moskvě, a to i o půlnoci. Než jej nám objedná, vzpomene si náš hostitel, že tady vlastně dělají i nejlepší „bliny s šokoladou“ čili palačinky plněné čokoládovým krémem s ořechy. A tak je rovnou objedná taky. V jednu v noci se super zdravě cpeme sladkostmi, chechtáme se a vyprávíme si nevážné historky. Teprve teď víme, že jsme tady všichni dobrovolně, že už nejde o pracovní povinnost vláčet za sebou delegaci a organizovat jí každý krok. A je to příjemné. Oboustranně.

V neděli už nás čeká cesta domů, jenže nám to letí až večer, takže ještě něco stihnem. Podíváme se z vyhlídky na Moskvu a zblízka na Lomonosovovu univerzitu, kterou, jak se ukáže, si pamatujeme zejména v podobě linorytu na obalu školní učebnice ruštiny. Ještě jednou zajdeme na Rudé náměstí, kde se tentokrát usadíme v legendárním obchodním domě GUM, který prý býval výkladní skříň výdobytků socialismu, již Sověti hodlali konkurovat nákupním centřům imperialistů. Musím uznat, že co do architektury plným právem. Je prostě nádherný. Se všemi svými bílo-zlatými štukovými zdmi a stropy, secesním litynovým zábradlím, sloupkovými schodišti a pasážemi pod prosklenou střechou, podobnou dlouhatánské formě na obří srncí hřbet, vypadá jako zámek. Ohavná krabicoidní shopping centra, kterých je už teď plná Praha a plný svět, se před ním vážně můžou jít schovat. Jen slavnou fontánu, která prý dominuje hlavní hale, nevidím. Z nějakého důvodu je zaházená gigantickou hromadou sena (skutečného), pod kterou stojí kráva (umělá a v životní velikosti). Kolem se válí koše, hrábě a žebříky. Proč vůbec, natož proč senoseč koncem října, nezjistíme. Popravdě se o to ani nesnažíme. Radši si ještě užíváme konvic vynikajících ruských čajů a pomalu se začínáme loučit, protože už se rozjíždíme do svých domovů. Andrej se svou kamarádkou a spoluautorkou Galinou míří do Astrachaně, kde bydlí, ale neloučíme se nadlouho – už příští měsíc přijedou zase oni za námi do Prahy. Christo odletěl zpět do Bulharska už brzy ráno a Igor (spisovatel, ne šofer) už taky sedl do vlaku na Ukrajinu. Zbývá nám doprovodit na nádraží Ewu, která pojedou osmnáct hodin (!) vlakem do Polska. Prý proto, že je ještě nikdy neletěla, a tudíž se bojí – nikoli ovšem letecké katastrofy, nýbrž toho, že by se nevyznala na letišti. Máme ale ještě chvíli, než bude muset nasednout, a tak zajdeme do právě nádražní restaurace, která dřevěným obložením, vratkými schůdky kamsi, pod kterými se válí plynová bomba a nějaké krámy, připomíná letní chatu. Rozlúčková vodka přistane na stole a pak už jen objetí na peróně, pěkně po slovansku, se třemi polibky na tváře, a svištíme na letiště.

Ještě jednou se alespoň z okna podívat na prazvláštní moskevské ulice, kde se přežívající rudé hvězdy na střechách mísí s obřími logy světových firem, ohromné zpustlé domy se střídají s šedivými fasádami reálně socialistických budov a před stavbou samé sklo a lesk zeje v chodníku vyrovnaném zablácenou hromadou prken poměrně hluboká neohrazená díra. A ještě jednou kolem mrazivého monumentu, který proslavil román Jurije Trifonova *Dům na nábreží*. Obří budova, šedá jako hlubina beznaděje, ale přesto čímsi nedefinovatelným velkolepá, byla původně míněna jako exkluzivní bydlení pro stalinovskou vládní elitu. Žila tu jeho dcera Světlana i arcipadouch Lavrentij Berija. Než se tudy prohnala KGB a byty těch, co se znelibili, začala vymetat smrt. A jelo se dál, další nájemníci měli na dveřích jmenovky třeba Chruščov a Kosigyn... Ohlížím se, ačkoli si nechci pamatovat zrovna tohle. Anebo chci? Možná

ano. To všechno. Stařenku s šátkem na bábušku a opravdových válenkách, jak suchým hadrem zvenčí beznadějně šmudlá zdi a parapety nějaké šíleně špinavé a prachem pokryté úřední budovy, kam z chodníku dosáhne... Zlatem zářící kupole a ikony pravoslavných chrámů... Ulice, parky a bezčasová zákoutí... Ten kaleidoskop krásy i ohavnosti, minulého s budoucím.

„Nikdy nemůžeš poznat, natožpak milovat to, co nepřijmeš celé a beze zbytku,“ řekl mi kdysi jeden můj velmi starý a velmi moudrý přítel. A měl hlubokou pravdu.

Letoun se s řevem rozjíždí po dráze, aby s námi téměř ve stejnou hodinu přistál zase v Praze. Díváme se dolů, na blikající světýlka Moskvy, pořád menší a menší, až je zahalí mraky. My ale víme, že tam jsou. A to je dobře.

Jenny Nowak
24. 10. 2010

Moje cesty k fantastice

Moje cesty k fantastice? Víte, já nemám kladný vztah k historii a nejsem dobrým pamětníkem. Moje máma byla učitelkou dějepisu, cpala ho do mě horem dolem, takže jsem k němu záhy získala jakýsi bytostný odpor. To možná vysvětluje fakt, že se dosud nerada zabírám minulostí a raději hledím vstříc zítřkům, zejména tedy těm světlým. A jako vrozený optimista vždycky předpokládám, že budoucnost bude lepší než včerejšek :-)

Moje první setkání s žánrem spadá do doby, kde jsem byla dítko školou povinné. A neptejte se mě, jestli tím prvním krůčkem byl Verne, nebo Běhounek. Ono na tom nesejde. Zkrátka a dobře, tenhle typ knížek mi učaroval, a zatímco jiné holky četly dívčí romány, já se v knihovně naproti škole pídila po takzvané vědecko-fantastické literatuře, protože po nějakých termínech jako sci-fi nebo dokonce fantasy tehdy ještě nebylo ani slechu, natož teprve nějakého vidu, a to ani nedokonavého :-). Za čas se mě knihovnice snažila přesvědčit, abych s sebou přivedla svého bratra. Chvilka nedorozumění a rozpaků, než se vyjasnilo, že skutečně mám staršího bratra, ovšem ten čtení moc nedá a tu haldu knih si беру pro sebe. Toto sdělení ji evidentně poněkud zaskočilo, nicméně byla to dáma tolerantní a vstřícná a hlavně měla radost, že alespoň někdo přečte ty roztodivné svazky, které by jinak zcela nepovšimnuty sloužily jako lapače prachu v zadních regálech. A sama podporovala moji úchylnou představu, že mi iniciativně nabízel nové přírůstky, které by mě mohly zajímat. Pak ze mě tahala rozumy, o čem ta kniha je a jak se mi líbila. Asi proto, aby ji mohla zasvěceně nabízet jiným čtenářům. Když se tak nad tím zamýšlím, možná již v této době se začala formovat moje schopnost kriticky se zamýšlet nad přečteným textem a bez servitků jej zhodnotit, díky níž mi určitě nemůže přijít na jméno řada začínajících genyjalních autorů, poslavších své veledílo do SF&F Workshopu.

Takhle jsem kromě již zmíněných pánů Verna a Běhouka poznala i Babulu, Lema, Jefremova a řadu dalších sovětských autorů, mezi které se tu a tam „nedopatřením“ připletl i Asimov. V bratrancev knihovničce jsem objevila Trosku a četla ho každé prázdniny. Určitě mezi tím byla i další jména, ale

chtějte po děcku, které hltá příběh a létá na křídlech fantazie, aby vnímalo něco tak přízemního a podružného, jako je autor díla! To teprve daleko později jsem se začala pít po knihách ne podle názvu, ale podle spisovatele, a ještě o hodně později podle překladatele. Jenže jak jsem rostla, začínala mi být ta naše pobočka knihovny malá, i když se mi otevřelo i její „dospělácké“ oddělení. A tak začala moje éra knižních čtvrtků.

A já je – vy nevíte, co to byly knižní čtvrtky? No, to v dobách dávných a dávných, tak prehistorických, že je pamatují jen staří scifističtí dinosauri, tedy v sedmdesátých a osmdesátých letech, vycházely knihy v desetitisícových až statisícových nákladech, byly levné, a tudíž dostupné i pro studentské kapsy. Snad proto si ty zajímavé kupoval každý, kdo o ně jen trochu stál. A kdo zaváhal, měl smůlu – i přes ty na dnešek nevdané náklady. Novinky, s jejichž výčtem se člověk mohl seznámit v týdeníku *Nové knihy*, se začaly prodávat vždy ve čtvrtek v 16 hodin. A již dlouho předtím se začaly před knihkupectvími tvořit fronty. Dlužno podotknout, že tehdy v žánru fantastiky vycházela jedna, nanejvýš dvě knihy týdně, takže to člověk zvládal nejen finančně, ale stíhal to všechno i číst. A dělat si průběžně místo na další kousky do sbírky.

Před třicátkou let se otrásl můj svět v základech. Stala jsem se Fanem. Máma šlela. Její sotva dospělá dcera se začala toulat po nocích, vracet se domů po půlnoci, tahat se s jakýmsi podivnými individui zvanými Pagi, Huňáč a Albert (co se ve skutečnosti jmenuje Miloš) po jakýchsi klubech s podezřelým názvem *Villoidus*, ještě že aspoň ten Zdeněk Rampas působí seriózně... A přede mnou se objevily nové obzory. Poznala jsem lidi, kteří byli daleko sečtější, orientovali se v žánru mnohem víc než já, uměli na rozdíl ode mě anglicky, byli schopni číst originály a vůbec... Dostala jsem se k takzvanému Superseznamu a já zjistila, jak je moje knihovnička neúplná. Vymetala jsem antikvariáty, ty nedržely nějaké knižní čtvrtky a doplňovaly zboží několikrát týdně, i když také s pravidelností, která se dala vysledovat. Cože, přednáška z elektrických obvodů? To si člověk přečte ve skriptech, ale v *Dlážďené budou dneska odpoledne dávat do prodeje ty bedny*, co jsem je viděla

včera připravovat... Měla jsem tak vycvičené oko, že při vstupu do prodejny jsem s neomylnou přesností zamířila ke svazku, který před dvěma dny v regálu ještě nebyl, v naději, že si budu moci odškrtnout další položku ve své chyběnce. Zase jsem měla co číst.

O nějakých deset let později se svět oříchl podruhé. Cože, Sametová revoluce? Ale kdež... Vyšlo Dračí doupě! I když ta Sametová revoluce v tom taky má prsty, poskytla totiž podmínky pro jeho vydání. Tehdy v devadesátém roce ztratil výraz scifi podezřelý podtext a nastal boom fanzinů a samizdatových překladů u nás dosud jen pokoutně šířených anglicky píšících autorů. Každý den jsem chodila kolem prodejního stolečku Toma Štípského, dnes známého pražského knihkupce, na Můstku dole na Václavském náměstí. Jako věrnému štamgastovi mi schovával podpultovky, nabízel novinky, zval mě na knižní burzy. Od něj mám první brožurky Conana, Star Treku, samizdatové vydání Asimovovy Základny, známé pod pozdějším názvem Nadace – a i to Dračí doupě. Milované i nenáviděné, velené i proklínané, dalo mi řadu zážitků a nových přátel, vzalo spoustu času a nejlepší léta mého života, stalo se mým koníčkem i zaměstnáním v nakladatelství Altar. A hlavně jsem díky němu poznala Gilhada – to stvoření, které pak se mnou jezdilo na LARPy, šermovačky a cony a do kterého jsem se bláznivě zamilovala. Drží nás to oba už více než patnáct let a díky němu o sobě můžu tvrdit, že jsem nejšťastnější člověk na světě.

V roce 1992 jsem se zúčastnila své první porady SF klubů. Bylo to na Prvního máje v Teplicích, pozvala mě tam Eva Hauserová na bidding party těch, kteří podpořili hlasování pro Worldcon 95 v Glasgow. Váhala jsem – měla jsem už dva týdny mít odevzdanou diplomku. Nakonec jsem diplomku hodila za hlavu a jela do Teplic. Dodnes to považuju za své nejlepší rozhodnutí v životě. Kvůli diplomce se svět nezbláznil, odevzdala jsem ji o další týden později a dnes po ní neštěkne ani pes, zatímco tahle porada nastartovala můj fandomový život naplno. Začala jsem se pravidelně zúčastňovat všemožných conů (i do Glasgow jsem nakonec jela), spoluorganizovat Gamecony, hodnotit literární soutěže – a odtud byl už jen krůček k SF&F Workshopu, mé lektorské činnosti, pořádání litrárních víkendů a workshopů naživo a administraci CKČ.

Touhle vzpomínkou končím své vyprávění, protože obyčejná cesta se změnila v dálnici, po níž se řítím stošedesátkou. Při takové rychlosti se nedá bezpečně odbočit – a zatím to ani nemám v plánu, dokud nedejde benzin a budou aspoň jakž takž fungovat ostříkovače čelního skla. Tak mi držte palce, ať to ty moje oči ještě nějakou dobu vydrží, protože FIAWOL – Fandom Is A Way Of (my) Life!

Ale řeknu vám, je to pěkně podlé, nečestné a nespornivní vymámit na mně takovýhle článek v době předvánočního firmolu v mé slabé chvíli, kdy jsem se ještě nevzpamatovala z totálního vyčerpání po uzávěrce CKČ a přípravě linie Workshopu na Fénixconu. Zdeněk Rampas ho ze mě doluje už několik let. Ale máte smůlu – nevyžádali jste si exkluzivní práva, takže počítejte s tím, že se ho Zdeněk zmocní a otiskne ho v Interkomu.

Psáno pro Fantasy Planet

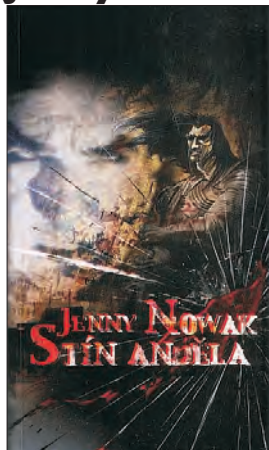
Jiřina Vorlová

Zápis z Porady ČS Fandomu, pokračování ze str. 2

- před Poradou od smlouvy ustoupil, proto práce na jejím formulování byly ukončeny. Pavel Mikuláščík byl pověřen, aby na základě diskuse na Poradě vypracoval nový návrh znění Závazných podmínek a zveřejnil ho na Pandoře k připomínkování, a to do konce listopadu 2010. Další diskuse k tomuto dokumentu proběhne na Fénixconu v rámci programové linie SF Workshopu.
14. Po přestávce na oběd byly vyhlášeny výsledky volby Rady. Hlasovalo 21 přítomných českých klubů. Pavel Mikuláščík a Jiřina Vorlová získali 20 hlasů, Jan Harvalík 19 hlasů, Scarlett Rauschgoldová 17 hlasů, Petr Holan 15 hlasů, Roman Kresta 9 hlasů. Členy Rady pro nové volební období se tedy stali Jan Harvalík (Harv), Petr Holan (Pagi), Pavel Mikuláščík, Scarlett Rauschgoldová (Darth Zira) a Jiřina Vorlová (Aquila). Rada zvolila jako svou předsedkyni Scarlett Rauschgoldovou. Revizorkou byla jednomyslně zvolena Jolana Tichá.
 14. Porada schválila cca dvoutřetinovou většinou návrh na tajné hlasování o Parconu 2012.
 15. Porada 25 hlasy z 29 odevzdaných odsouhlasila Parcon 2012 v Bratislavě, 2 hlasy byly proti proti, 2 se zdržely.
 16. Zdeněk Rampas přednesl zprávu o Akademii SFFH. Hledá se případný sponzor. Vyhlášení proběhne na Knižním veletrhu v sobotu později odpadne 15. května 2011, jedná se sice o předběžné datum, nicméně velmi pravděpodobné.
 17. Vzhledem k tomu, že Vašek Pravda se Porady nezúčastnil, přečetl Pavel Mikuláščík jeho e-mailovou zprávu o přípravách Parconu 2011 v Chotěboři.
 18. Zdeněk Rampas navrhl předat archiv CKČ do Památníku národního písemnictví, pokud tento projeví zájem.
 19. Porada vzala na vědomí návrh Dáši Mehešové na elektronické hlasování a bude se dále zabývat jeho technickým řešením. Roman Kresta (Randalf) je zodpovědný za přípravu funkčního vzorku, s termínem do Jarní Porady.
 20. Porada vzala na vědomí, že dle aktuálního zjištění Rady problematiku podpisového vzoru zahrnutého do programu Porady nemusí řešit Porada a nechala jeho řešení přímo na Radě.
 21. Pavel Mikuláščík poděkoval zúčastněným a ukončil Poradu.

Zapsala Jiřina Vorlová – Schwáilla Scarlett Rauschgoldová

Jenny Nowak: Stín anděla

Osmá kniha ságy o Vladu Draculovi.

Hollywoodská hororová hvězda Boris Karloff je na vrcholu své slávy. Je však pronásledován mučivými vizemi, které začaly po záhadné smrti jeho podivného přítele Bely Lugosiho. ... Bela „Dracula“ Lugosi – nebo přinejmenším jeho tělo – spočívá pod chladným náhrobkem a zdá se, že tomu tak zůstane navěky.

Netopejř 2010, obálka David Spáčil, 288 str., 239 Kč

Jan Poláček: Spěšný vlak Ch.24.12.

Jestli někdo chce potvrdit názor, že sci-fi, fantasy a horor jsou nálepky knihkupců a terminologické nástroje odborníků, ale literatura je jen jedna, těžko najde lepší argument než román Jana Poláčka *Spěšný vlak Ch.24.12.* Jistě, jsou to alternativní dějiny a patří k mistrovským dílům moderní fantastiky, jako jsou Dickův *Muž z vysokého zámku*, Chabonův *Židovský policejní klub* (český překlad 2008), monumentální *Valhala* od Františka Novotného a řada dalších. Je to také umělecká literatura, která patří do hlavního proudu. Hranice žánrů nejsou ostře vyhraněné a definice science fiction je zamlžená stejně jako zdi jejího proslulého ghetta. Co činí z příběhu science fiction? V době počátků kybernetiky se o science fiction zajímali lidé, pro které nebyla fantasmagorií, ale bránou do budoucnosti. Publikum přijme dílo, které se shoduje s jeho vnímáním světa. Mnozí obyvatelé „reálného socialismu“ cítili, že jednou překročí jeho horizont. Není třeba rozhodovat, jestli je Poláčkovy dílo víc realistické než fantastické anebo naopak. Neumíme vyčíslit fantastické ozvláštňení v procentech. Stačí, když víme, že je to skvělá kniha o lidech ve světě, jaký bychom nechtěli znát z vlastní zkušenosti.

Příběhů, ve kterých nacisté vyhráli druhou světovou válku, je tolik, že by snad bylo možné mluvit o subžánru. Magie vyhrává válku v nespočetných příbězích, autor tohoto díla však nevede čtenáře do světa paravědy ani pseudovědy. Nevysvětluje podrobně energii „vril“, přestože z ní učinil hlavní prvek fantastického ozvláštňení. Realistický příběh, situovaný do absurdního, nicméně uvěřitelného světa, žije vlastním životem. Uskutečněná utopie se mění na svůj opak, na antiutopii. Autor nezobrazuje nejhorší z možných světů, jen království smutku, ze kterého strach a bída vypudily radost a smích. Člověk se musí vzdát lidskosti, aby přežil. Nebo taky nepřežil – bdělí strážcové režimu konají svou povinnost. Není to varování před zotročením dobrých lidí špatnými, ale rentgenový snímek, vybarvený odstíny jediné barvy – šedé. Není určen k veselé zábavě, je součástí diagnózy. Ponurá groteska není němá, ačkoliv nepromlouvá pateticky o velkých tragediích za horizontem každodennosti; rozměňuje je na drobné, každodenní a všudypřítomné příhody obyčejných lidí. Věřohodný fantastický realismus (řečeno výrazem bratří Strugackých) nelze ani není třeba vtěsňovat do žánrových kategorií, protože je překračuje.

Otvírám namátkou knihu a na dvou stránkách (s. 128 – 129) nacházím několik výřečných charakteristik Říše: české knihy vyřadili z knihoven, Vůdce pravidelně medituje v Tibetu, koncentrační tábory jsou pouze „takzvané“, nicméně Reichsführer SS Heinrich Himmler byl zatčen za jejich plánovitě zakládání. Nehledají se zodpovědní, ale viníci, aby proti „případným“ zlosynům mohla být vznesena obvinění. Likvidace spolupracovníků očisťuje Führera ze zločinů proti lidskosti, hlavním

důvodem čistek je boj o moc ve vedení státu a strany. Víra přežila s přeškolenými pastýři, spoutaná novým církevním zákonem (s. 14). Propaganda vymývá mozky občanů, materiálu pro výstavbu impéria. Totalitní řízení nepřineslo blahobyt lidu, žijícímu v bídě na pokraji hladovění. Diskriminuje občany nižších kategorií, projevuje se v nedostatku a ústřích každodenního života, v rasizmu a nacionalizmu. Martin Řezníček se pro pohodlnější život v absurdistanu přejmenuje na Waltera Fleischera. „Normální“ diktatura jako každá jiná jakékoliv barvy, hnědé, černé, rudé nebo jiné. Ve vnímání diktatury jako normální společnosti se skrývá jedno z největších nebezpečí pro svobodu v knize i ve skutečném světě.

Inspirace nukleárními zbraněmi, jejich konstruováním a použitím i „drobnými omyly“, které přinesly bomby prvním stavitelům zhouby, rozšiřuje tradiční motiv čarodějova učně na celý mocenský systém. Kde a ve kterém jednotlivci se skrývá zlo? Organizace je víc než souhrn jednotlivců a netvor není člověkem, ale má nelidské vlastnosti člověka. Kafka oddělil nelidský aparát od jeho lidských tvůrců, v jeho abstraktních vizích lze spatřovat konkrétní absurditu různorodých institucí.

Fantastika je blízkou příbuznou absurdity. Poláček překreslil absurditu tváře nacistické totality. Funguje zhoubně a věrohodně, její pohůnkové se netrápí protřečenými vědy a magie, která jsou jim stejně lhotejná jako utrpení a smrt milionů lidí. Lhotejná jim není moc nad těmi, kteří zbyli. Protagonista Fleischer/Řezníček se v dětství na lyceu Vrili stal surovinou pro kouzla a čary (s. 42) a později elektronikem letadla, které svrhlo na New York Bombu. Kolečko válečné mašinérie je pouze spotřebním materiálem a má štěstí, když mu režim přidělí další využití. Bývalý elitní voják Walter si po splnění úkolu neužívá privilegií, zametá ulice a bojí se mužů v uniformách.

Zlo nemusí být individuální zvrhlost ani produktem ďábelských sil mimo člověka. Nejčastěji je kolektivním produktem, výsledkem fungování organizací vytvořených „pro lepší život lidí“. Jejich součástkami jsou lidé. Walterovi rodiče jsou upřímně hrdí na otcovo zaměstnání kata: „Tatínek má velkou zodpovědnost... stará se, aby bylo líp všem hodným lidem“ (s. 63). Ztrátu výnosného zaměstnání pocituje především jako pokles společenské prestiže, protože strach svých známých zaměňuje za respekt. Se zaměstnáním ztratil i sebeúctu (to není výjimečné ani u dnešních nezaměstnaných). Walter přispěl k zabiti milionů lidí, ale víc než výčitkami svědomí trpí nevýhodami nízkého společenského postavení. Ani sám Vůdce na vrcholu společenské pyramidy nevypadá jako charismatický démon, ale jako starostlivý a pilný úředník (s. 44). Génus průměru za řečnickým pultem však dokáže být kýmkoliv, přebírá „energii davu“ (s. 45).

K tradici české „černé“ literatury patří díla jako Fuksův *Pan Theodor Mundstock*. Čtenář se sotva zasměje obrazu vojáka, nabodnutého břichem na páce od výhybky ve *Švejkovi*; pod satirou válečného románu se skrývá horor. Atmosféra Čapkovy *Války s mloky* postupně houstne, až se v závěru z Vltavy vynoří mločí hlava. Předzvěst apokalypsy je prorocká v době, kdy hrozí rozpuštění polárních ledovců.

Autor se soustředil na laboratorní analýzu základního článku svého alternativního světa, na život jednotlivce v nacistickém státě. Německo vládne světu, společenství Říše s Japonskem napovídají snad jen letmé zmínky o *genzai bakudan*, atomové bombě. Svět je globalizován tyranii jednoho národa, jednoho státu, jedné politické strany, jednoho diktátora. Jedním z prvků fantastického ozvláštnění příběhu je nepřítomnost rozhodujících organizací naší současnosti, nadnárodních koncernů a mezinárodních institucí, zastupujících strategii hospodářské expanze a zároveň usilujících o udržení křehké hospodářské, politické a vojenské rovnováhy.

Knize nechybí příběh, milostná zápleтка ani dobrodružství, ale o bezútesné realitě vypovídá tlumeným tónem. Klidné vyprávění zanechává trvalejší znepokojení než krví stříkající horory. Hřůzy fašismu jsou čtenáři známé, nepotřebuje je dešifrovat terminologií science fiction, ani nemusí interpretovat literární techniky, kterými jsou ztvárněny. V „user friendly“ fašismu, strašlivě každodenním a všudypřítomném, by nechtěl žít ani člověk, který nemá bezprostřední zkušenosti z totality.

Koncentrační tábory se zmiňují jako nová města na Východě, možná lepší a hezčí než ta ve staré vlasti. Autor dopřál postavám milosrdnou pochybnost, ale i naděje, že na Sibiři nebude moc velká zima, je sarkastickým příslibem „konečného řešení“ genocidy. Postavy nemohou spoléhat na vývoj k lepší budoucnosti ani na podporu zvenku, i jejich neoptimističtější očekávání nahlodává beznaděj. Skvělá nová teritoria a světla města na Východě jsou ve skutečnosti tábory, ze kterých se ještě nikdo nevrátil, aby potvrdil propagandu. Hřbitovní klid ovládá prostředí i děj a zřejmě bude panovat do skonání světa. Nebude, ani nemůže být lépe. Dějiny skončily tím, že lepší budoucnost se stala horší přítomností. Závěrečnou větou „snad už se všechno konečně obrátí k lepšímu“ se mohou utěšovat obyvatelé pochmurného světa, ale ne čtenáři.

Poláčkův román není satirou, protože tragedie nejsou směšné. Není utopií, protože nenabízí lepší společnost. Nevaruje před apokalyptickým zhroutilím režimu, dost efektivního, aby mohl ovládnout zbytek světa. Extrapoluje fašistickou totalitu na antiutopii, která dobře funguje díky hrůzám civilizace, nikoliv jejich potlačení. Konstatuje, že schopnost vybudovat trvale udržitelnou katastrofu je vlastností člověka. Lidé vytvářejí nesnesitelný svět, ve kterém přežívají díky iluzi, že je obyvatelný pro bytosti, které proměnily samy sebe v cosi, čím nikdy nechtěly být. Kafkův Řehoř Samsa se proměnil ve hmyz. Poláček logicky napovídá, že člověk by nebyl schopen degradovat sebe sama, kdyby tuto schopnost nemělo celé lidstvo.

Ondrej Herec

Nakladatel: Argo 2010, obálka: Pavel Růt, redakce: Miloš Urban, Milan Dorazil, 264 str. 278 Kč.

Vládcové vesmíru

Kronika české science fiction
od Svatopluka Čecha po Jana Weisse

Antologie, na které Ivan Adamovič pracoval s přestávkami od poloviny devadesátých let, přináší nejen to, co slibuje podtitul, totiž výpravnou čítanku klasiků české SF, ale tím, že je založena na solidní badatelské práci i řadu překvapení jak ve využití nově objevených či zatím jen málo publikovaných prací, tak i v nebeletristické části knihy, v medailoncích vybraných autorů.

Na takřka čtyřech stech stranách knihy najdete pestrou směs dvaceti autorů, od těch, kteří jednou či dvakrát přispěli sloupkem na fantastické téma do nějakých vlasteneckých novin, po autory, kteří českou SF konstituovali, byť mnohdy bezděky jako v případě Karla Čapka.

Některí se čtou do dnes, jiní beznadějně zapadli, a měli-li jakousi literární ambici, nejspíše by byli překvapeni, co z jejich díla upoutalo oko editora po stu či více rocích. Společnou mají schopnost podívat se na svou dobu jiným pohledem a zahlédnout při tom střípky věcí budoucích.

Nemáme dost prostoru, abychom se věnovali povídkám jednotlivě, a tak se omezím na ty, které zaujali mě. V povídce *Výlet* nahlíží Jiří Haussmann do blízké, značně pitoreskní budoucnosti, kdy se vlády nad českou zemí ujme vrchní nadtovaryš Bohumír Šmeral, a přestože jej i jeho stranu dnes vnímáme spíše jako umírněné, autor upozornil na čertovo kopyto i takového komunismu již na začátku dvacátých let.

Úsměv na rtech ovšem tuhne při četbě rozsáhlé novely *Jan Bary* Převychovaní. Bezútesnost socializovaného světa, kde lidé mají místo jmen čísla, nám připomene Zamjatinovo *My* nebo *Gorělovův Dábelký rok* (Anno Diaboli). O to je zajímavější, že původní dílo autor vydal vlastním nákladem, do současnosti se dochovalo snad jen ve třech exemplářích, a teprve v knize *Ivana Adamoviče* se dovidáme, kdo se pod jménem *Barda* ve skutečnosti skrýval.

Nerad bych ale vyvolal dojem, že se kronika české science fiction zabývá jen povídkami vyjadřujícími politické názory autorů, vedle těch zde najdete i dobrodružné, milostné či humoristické příběhy, podle naturelu autorů jako byli *Svatopluk Čech*, *Jan Neruda*, *Karel L. Kukla*, *Josef Skruzný*, *Ladislav Velinský*, *Jan Havlasa*, *Eduard Bass*, *Jiří Haussmann*, *Karel Hloucha*, *Vladimír Raffel*, *František Langer*, *Fráňa Levý*, *Emil Vachek*, *Adolf Hoffmeister*, *Jan Barda*, *Karel Čapek*, *Jaroslav Antonín Urban*, *Jan Matzal Troska*, *Nikolaj Terlecký* a *Jan Weiss*.

zr

Mimořádný zpravodaj CKČ

Kvalita zvítězila nad kvantitou

Kdo má paměť na čísla a libuje si ve statistikách, tomu jistě neuniklo rostoucí množství prací v Ceně Karla Čapka a zvyšující se počet přispívajících autorů. Letos bylo do soutěže přijato celkem 189 děl od 118 autorů. Největší nárůst zaznamenala kategorie Novela, jichž bylo více než dvě desítky. Jestli to takhle půjde dál, překročí v příštím ročníku počet prací dvě stovky, a bude-li se tímto tempem zvyšovat, budeme muset u České pošty požádat o výjimku z váhového limitu na jeden balík a přejít na dvoukolový systém hodnocení, protože nebude v silách porotců to všechno ve stanoveném termínu přečíst.

A co kvalita, říkáte si možná, není na úkor kvantity? Rozhodně ne, stále mě překvapují nová a nová jména, která s sebou přinášejí práce vysoké úrovně. S některými se v tomto sborníku setkáte. A ještě víc mě těší ti, kteří před dvěma třemi lety zápasili s porotci o každý bodík, a přesto se dokázali odrazit ode dna a i jejich povídky si dnes můžete přečíst.

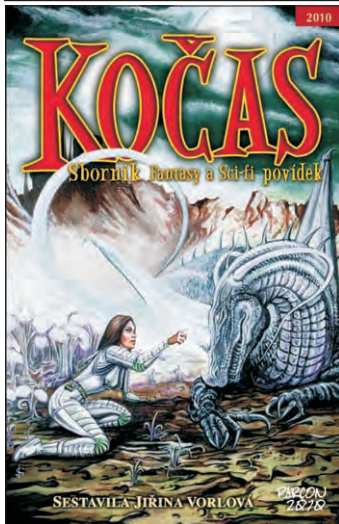
Letošní ročník je zvláštní tím, že vítěz každé kategorie naprosto suverénně utekl hlavnímu poli, ale výsledné pořadí dalších třech nebylo jasné do posledního porotce.

Řada soutěžících tak zůstala smutně koukat na zaklapnuté dveře plně obsazeného Mloka, které se už už zdály být na dosah. Hlavní administrátor, ač mnohým z nich držel palce, jejich pořadí nemohl nijak ovlivnit, protože z titulu své funkce je z řad porotců vyloučen. A tak své favority pozval na drink do baru Kočas.

Kočas – pro každého něco

Kdysi dávno... Ale jaképak dávno – vždyť Cena Karla Čapka se teprve blíží ke svému nejkrásnějšímu věku třiceti let! Leč i při svém mládí je Nestorem mezi svými sestřičkami, ostatními literárními soutěženími žánru fantastiky. A že jich má kolem sebe početně – malé, velké, lokální i celostátní, některé žánrově, tématicky či rozsahově úzce zaměřené. Jsou takové, které se tváří jako rozverná bohémka, jiné si zakládají na své důstojnosti. Cena Karla Čapka si mezi nimi stále udržuje největší prestiž. Každý soutěžící do ní posílá to nejlepší ze své dílny a jen se těše na to, aby si mohl užít kousek slávy při vyhlášení výsledků na Parconu a jeho práce byla zveřejněna ve sborníku vítězných povídek, nesoucím název Mlok.

Dalším specifikem CKČ je to, že ji hodnotí několik desítek porotců z Čech, Moravy i Slovenska různorodého věkového, sociálního a zejména názorového rozvrstvení. Pak je zajímavé poslouchat jejich debaty nad výsledkovou listinou, jak si jeden

zklamaně povzdychává, že jeho kůň skončil až v druhé desítce, zatímco druhý se na něj osopuje, že taková věc na stokrát obehnané téma by si ani nezasloužila dostat se do bodované pyramidy, nebýt tak čtivě napsaná. Prostě, tak to mezi lidmi chodí – někdo rád vdolky, jiný holky. A věřte mi, že i porotci jsou jen lidé, i když se na conech občas skrývají za masky elfů, predátorů, upírů, androidů či knihovníků z rodu veleopů.

Zkrátka a dobře, do Mloka se dostane jen omezené množství prací a věčná škoda, aby to množství dalších kvalitních příspěvků jen zapadalo prachem. A tak se loni uskutěčnila myšlenka obnovit tradici Kočasu – původně mimořádného čísla KOLEJNÍHO ČASOPISU, které se zrodilo před necelými třiceti lety spolu s CKČ a Parconem. Vydat si svévolně jen tak nějakou publikaci plnou podezřelých povídek bez požehnání komunistických pohlavárů byla totiž v té době věc nemyslitelná, con se zpravidla musel pořádat pod hlavičkou SSM coby „setkání přátel vědeckofantastické literatury“, počítačová sazba se vyskytovala nanejvýš jako hyperfantastický prvek soutěžních příspěvků a o organizaci něčeho takového, jako je, nedej Lenin, mezinárodní Eurocon, se nám mohlo tak akorát zdát.

Zatímco do skladby Mloka nemůžu tak říkajíc kecat, do Kočasu vybírám povídky podle svého vkusu. Nežidka se jedná o příspěvky, které bych já sama ohodnotila na první nebo druhé místo, porotci však rozhodli jinak. A protože jsem člověk žánrově nevyhraněný a čtenář všestranný, je Kočas tvořen opravdu přepestrým směsí děl z loňského a letošního ročníku CKČ.

Na své si přijdou milovníci klasické sci-fi z dalekého vesmíru i hrdinské fantasy, počítačovní magoři a pařani, stejně jako znalci upírů a vlkodlaků, kteří možná budou překvapeni neobvyklou podobou svých oblíbenců. Najdete zde humorné hříčky i sociální dramata, detektivky, prostředí postkatastrofické i světy těsně před zánikem, dobrodružný děj i lyrické příběhy... Zkrátka, Kočas znamená pro každého něco.

Pěkné počení!

Jiřina Vorlová

Kompletní výsledky 29. ročníku CKČ

Pro výpočty bodového hodnocení je používán tento vzorec: *Součty/body = suma získaných bodů - viz počet získaných n-tých míst, n-té místo je ohodnoceno 60/n body (60, 30, 20, 15, 12, 10)*. Je-li na začátku řádku =, došlo u povídek ke shodě bodů a jsou zařazeny na stejné pořadí.

S tučně uvedenými příspěvky se můžete seznámit ve sborníku *Mlok 2010*, kurzívou jsou povídky otištěné v *Kočasu 2010*, díla označená (K11) jsou plánována pro *Kočas 2011*.

Mloka získala Miroslava Dvořáková za novelu *Kazísvět*, která je současně i nejúspěšnějším nováčkem soutěže, ostatní vítězové kategorií si odnesli Pulce.

Mikropovídky:

#	body	1	2	3	4	5	6	Název
1.	834	8	3	4	6	7	1	Obluk Pavel: Vstaň a chod'
2.	573	5	2	4	5	4	1	Kubec Daniel: Vykosťovačka
3.	567	1	8	3	5	6	6	Kovanicová Tereza: Velká loupež
4.	493	1	5	4	9	4	2	Plaček Petr: Věř si, čemu chceš (K11)
5.	486	1	3	5	6	8	5	Rusková Dana: Dřevír
6.	452	1	4	4	4	6	6	Kovanic Jan: Kulatý stůl
7.	447	2	5	3	3	6	-	Jeníčková Eva: Noční lekníny (K11)
8.	383	-	3	5	5	4	7	Sigmundová Linda: Pomozte mi, pane doktore
9.	379	1	2	2	7	2	9	Koutný Martin: Show must go on
10.	356	1	2	3	6	3	5	Brandt Luboš: Tak už, do prdele, kuř!
11.	345	1	1	2	7	5	5	Červenka Pavel: Pak, že to nejde (K11)
12.	336	-	1	4	X	3	4	Berka Tomáš: Bestiální adopce (K11)
13.	316	-	1	6	6	3	4	Štěpánková Jana: Synáček
14.	311	1	1	4	4	5	3	Nováková Julie: Zaťukej na dvířka fantazie
15.	292	-	4	5	2	1	3	Žlebek Jan: Země z rytin na tátových kostech
16.	289	1	2	3	1	7	1	Němec Vladimír: Poslední exemplář
17.	276	-	1	3	6	3	6	Koutný Martin: Nejlepší z nejlepších
18.	274	-	2	4	2	2	8	Bezděčka Martin: Poslední šance
19.	266	-	-	7	2	3	6	Lapáčková Markéta: Dušičky
20.	256	-	1	1	4	8	5	Flašar Jan: Trpaslíkův průšvih
21.	253	1	1	1	3	4	5	Kubátová Hana: Cesta do Orgonu
22.	252	-	2	3	2	6	3	Tučka Daniel: Stará škola
23.	245	-	1	3	1	5	8	Hrubá Irena: Investor
24.	243	-	2	4	1	4	4	Kochlica Martin: Deň ako každý iný
25.	234	-	1	2	2	7	5	Robertová-Michalová Anna: Delírium tremens
26.	201	-	-	3	3	3	6	Beranová Jana: Made in Země
27.	195	-	-	2	3	5	5	Lipner Tomáš: Poslední úkol lidstva
28.	183	-	-	-	5	4	6	Doubravová Šárka: Gryf
29.	181	-	3	-	1	3	4	Rauschgoldová Scarlett: Diplom
30.	174	1	1	1	2	2	1	Talafús Martin (Alfa): Přišera
31.	165	1	1	1	3	-	1	Lipner Tomáš: Penzión pro osamělé plechy
32.	140	-	1	1	-	5	3	Háber Stanislav: Zvitky

33.	133	-	-	2	1	4	3	Tokoš Tomáš: Virtuality
34.	113	-	-	-	1	4	5	Novák Jan: Keramická váza
35.	110	-	-	-	-	5	5	Talafús Martin (Alfa): Houf kryš
36.	107	-	-	3	1	1	2	Tatiček Pavel: Kvik!
37.	99	-	-	-	1	2	6	Dušil Josef: Tomova vůně
38.	86	-	-	-	-	3	5	Peřina Karel: Snad to nebude tak zlý
39.	76	-	-	-	-	3	4	Heisler Martin: Stroj
40.	75	1	-	-	1	-	-	Tichý Jiří: Roku pátého
41.	72	-	-	2	-	1	2	Majáková Denisa: Sestřička
42.	69	-	-	-	3	2	-	Peřina Karel: Ruská ruleta
43.	62	-	1	-	-	1	2	Jaroš Jakub: Zbraň
44.	60	-	1	1	-	-	1	Zumrová Veronika: Noční můra
45.	54	-	-	1	-	2	1	Šporek Zdeněk: Ahoj
46.	45	-	-	-	1	-	3	Majáková Denisa: Nemocnice
47.	40	-	1	-	-	-	1	Šimek Zdeněk: Jsi na seznamu?
48.	35	-	-	-	1	-	2	Ventluková Karolína: Rande-vous
=	35	-	-	-	1	-	2	Zumrová Veronika: Temný bazén
49.	10	-	-	-	-	-	1	Šporek Zdeněk: Úryvek z upíří bible
50.	0	-	-	-	-	-	-	Libigerová Jitka: Ivanovo snění

Krátké povídky:

#	body	1	2	3	4	5	6	Název
1.	519	4	2	6	3	2	3	Mls Ivan: Velmi úspěšná expedice
2.	421	1	3	8	3	3	3	Jirků Jan: Osvobození
3.	411	2	4	1	5	3	4	Rečková Jana: Maximálně 80% duše
4.	384	1	4	4	4	2	4	Koutný Martin: Kosení fialové trávy
5.	362	2	4	2	4	1	1	Stožická Zuska: Záblesk chuti nektarínok, vůňa fraktálových papradí
6.	283	1	3	3	1	4	1	Plaček Petr: Vesmírná pařba
7.	275	1	-	3	3	5	5	Dufková Edita: Rodinná hádka (K11)
8.	252	1	2	3	2	1	3	Guman Jakub: Město za duhou (K11)
9.	251	1	3	1	1	3	3	Novotný Jiří (Laurent Cellier): A přijde království nebeské...
10.	222	1	-	1	2	6	4	Nováková Julie: Krvavý déšť
11.	220	1	1	2	6	-	-	Kovanic Jan: Úder blesku
12.	217	-	-	4	1	6	5	Meduna Lukáš: Dračí plán
13.	209	1	1	3	1	2	2	Ferko Miloš: Kľatba prekríženého komplexu
14.	205	2	1	2	1	-	-	Kubec Daniel: Oslava přicházející smrti
15.	202	-	1	4	2	1	5	Křesina Lukáš: Tajemství katedrál (K11)
16.	184	-	2	2	2	2	3	Rusková Dana: Současnost
17.	172	-	-	2	6	1	3	Hrubá Irena: Auto větrem rozváté
18.	163	-	-	1	5	4	2	Spilitek Roman: Prototyp
19.	162	-	2	1	2	1	4	Kubec Daniel: Mamka odešla mezi mrtvé
=	162	1	2	-	2	1	-	Ferko Miloš: Nočné kávo pitie
20.	161	-	-	2	1	3	7	Berka Tomáš: Požirač duší
=	161	-	2	-	1	3	5	Sigmundová Linda: Bojovnice s démony
21.	160	-	1	1	-	5	5	Martínková Natálie: Transplantace
22.	154	-	1	1	2	2	5	Sigmundová Linda: Budeš to potřebovat

23.	152	1	-	1	2	1	3	Houček Tomáš: Země a její Pyramida
24.	142	1	-	2	2	1	-	Pitorák Martin: Ťažké časy
25.	137	-	1	1	1	6	-	Štajer Milan: Výlet do ZOO
26.	135	-	-	2	5	-	2	Lapáčková Markéta: Polévka s játrovými knedlíčky
27.	132	-	-	2	-	6	2	Mls Ivan: Dálnice
28.	131	-	1	-	3	3	2	Šochová Anna: Uklízím rád
29.	129	-	1	3	1	2	-	Flašar Jan: Kladívko posledního soudu
30.	124	-	1	-	2	2	4	Skladatel Jan: Turingova chyba
	= 124	1	-	1	-	2	2	Kováčová Hana: Polednice
31.	116	-	1	-	2	3	2	Hůla Stanislav: Lov
32.	110	-	2	1	2	-	-	Charvát Jiří: Dvojitá analýza
33.	104	-	2	1	-	2	-	Vranová Hanka: Tři malé příběhy
34.	103	-	-	-	3	4	1	Packa Ladislav: Zabití svého Boha
35.	101	-	1	1	1	3	-	Záhorová Mariana: Cruor Arboris
36.	99	-	2	-	1	2	-	Tatiček Pavel: Žabí restaurace
37.	95	-	-	-	1	5	2	Sterzik Daniel: Střelec
38.	92	-	1	-	2	1	2	Peřina Karel: Přenos
	= 92	-	-	-	4	1	2	Rauschgoldová Scarlett (Darth Zira): Starorůžová historie
39.	87	-	-	2	1	1	2	Robertová-Michalová Anna: Svätöjána-nska noc
40.	86	-	-	1	-	3	3	Antoň Stanislav: V ledových pláních
41.	76	-	-	1	-	3	2	Lukačovičová Petra: Zelená víla
	= 76	-	-	1	-	3	2	Tučka Daniel: Plamínek
42.	74	-	-	1	-	2	3	Pitorák Martin: Ostrovy
43.	72	-	1	1	-	1	1	Přikryl Leoš: Mala
	= 72	-	-	-	2	1	3	Ventluková Karolína: Andělka
44.	69	-	-	-	1	2	3	Štachová Barbora: U Ztraceného klíče
45.	65	-	-	-	3	-	2	Čermáková Libuše: Víla z bouračky,
46.	62	-	-	1	-	1	3	Rybář Martin: The Lion Sleeps Tonight
47.	60	-	1	-	2	-	-	Tučková Kristýna: Brainstorm
48.	57	-	1	-	1	1	-	Ventluka Jiří: První kontakt
49.	55	-	-	1	1	-	2	Sněgoňová Kristýna: Hlad
50.	54	-	-	-	-	2	3	Berková Zina: Stvoření z pekel
51.	51	-	-	-	1	3	-	Pacáková Jana: Potemníci
52.	47	-	-	-	1	1	2	Novák Jan: Výprava vpravdě definitivní
	= 47	-	-	-	1	1	2	Talafús Martin (Alfa): Jak se rodí Andělé
53.	45	-	-	-	1	-	3	Štarková Petra: Křehkost motýlích křídel
54.	22	-	-	-	-	1	1	Šanová Helena: Umění hněvat se
	= 22	-	-	-	-	1	1	Najmanová Andrea: Neodolatelnost krve
	= 22	-	-	-	-	1	1	Talafús Martin (Alfa): Pohádka
55.	20	-	-	-	-	-	2	Kohár Matej: Po vojne
56.	15	-	-	-	1	-	-	Vejlupek Miroslav: Senátor Collins
57.	12	-	-	-	-	1	-	Majáková Denisa: Legenda o sv. Juditě
58.	10	-	-	-	-	-	1	Hůla Stanislav: Nositelé naděje
	= 10	-	-	-	-	-	1	Houček Tomáš: Kdo je Adam?
	= 10	-	-	-	-	-	1	Majáková Denisa: Dům tisíce dveří
	= 10	-	-	-	-	-	1	Findura Filip: Kalašnikov a meč
59.	0	-	-	-	-	-	-	Najmanová Andrea: Prokletý dům

Povídky:

#	body	1	2	3	4	5	6	Název
1.	671	6	6	1	3	3	3	Pížmos Aleš: Singularita
2.	399	2	2	4	5	2	4	Tučka Daniel: Homo singularis
3.	374	-	5	5	4	2	4	Němec Vladimír: Nejmocnější z Nejmocnějších
4.	358	1	5	-	4	4	4	Bím Denis: Strašák
5.	338	2	1	4	2	4	3	Hrubá Irena: Tušení
6.	337	1	4	4	1	1	5	Šochová Anna: Marijka s rybičkou
7.	317	2	3	1	1	1	6	Káňová Hana: Písek a krev
8.	292	1	-	8	2	1	3	Plaček Petr: Obchodníci s deštěm (K11)
9.	289	1	1	2	7	2	3	Tučka Daniel: Vzteklna (K11)
10.	285	1	-	3	3	5	6	Štarková Petra: Morituri te maturitas
11.	282	1	1	4	6	1	1	Pecharová Petra: Země ledu
12.	255	1	1	-	3	5	6	Výstrková Vendula: Larry Talbot: Malé město
13.	241	1	1	3	1	3	4	Rusková Dana: Rosovské zvony (K11)
14.	235	1	-	3	3	5	1	Káňová Hana: Jiří, drak a zlatá orchidej
15.	234	-	1	1	8	2	4	Kovářík Pavel: Rytmus moře
16.	232	-	-	3	6	6	1	Matoušková Tereza: Slečna Mor
	= 232	1	1	2	-	6	3	Molcarová Václava: Evoluce od ADAMA
17.	208	-	2	2	2	4	3	Mls Ivan: Druhá výprava na planetu Čtyřka
18.	206	-	1	3	2	3	5	Sněgoňová Kristýna: Naděje
19.	205	-	-	4	1	5	5	Nováková Julie: Program Ovidius (K11)
20.	204	1	1	-	2	2	6	Stožická Zuska: Zlé čary
21.	203	-	1	3	3	4	2	Kolbaba Radovan: Pankrateon
22.	195	-	1	1	5	-	7	Šochová Anna: Schiaparelliho stanice
23.	192	-	2	1	2	6	1	Kovanec Jan: Experiment Dachau
24.	178	-	1	2	2	4	3	Jaroš Jakub: Mise Kukulcan
25.	169	-	2	1	1	2	5	Kubec Daniel: Mrtví
26.	141	1	-	1	1	3	1	Berková Zina: V patách Smrt
27.	140	-	1	-	2	5	2	Houdek Jaroslav: Hvězdářova zkáza
28.	129	-	-	-	3	2	6	Schirlová Jana: Ruka
29.	128	-	1	1	-	4	3	Vágenknecht Václav: Kletba hříchů
30.	119	-	-	3	1	2	2	Charvát Jiří: Případ ztracených mrtvo
	= 119	-	2	-	1	2	2	Vranová Hanka: Tři minuty, choďme von
31.	118	-	1	2	-	4	-	Bím Denis: Ticho
32.	115	-	-	-	1	5	4	Korábková Kateřina: Střepy
33.	114	-	1	-	4	2	-	Sigmundová Linda: V moci Ohně
34.	104	1	-	-	-	2	2	Droppová Zuzana: Nová realita
35.	92	-	-	1	2	1	3	Šefčík Jakub: Obrázky z ledu
36.	85	-	-	-	3	-	4	Flašar Jan: Ostrovy naděje
37.	64	-	-	-	2	2	1	Pacáková Jana: Hniloba
	= 64	-	1	-	-	2	1	Hruška Roman: Nová kořist
38.	56	-	-	-	-	3	2	Antoň Stanislav: Událost
39.	37	-	-	-	1	1	1	Turčany Roman: Ohavnost
40.	30	-	-	-	-	-	3	Grym Lukáš: Mezi růží a stínem
41.	12	-	-	-	-	1	-	Peroutková Lenka: Controparte inferno

Novely:

#	body	1	2	3	4	5	6	Název
1.	701	7	3	5	3	3	1	Dvořáková Miroslava: Kazisvět
2.	561	4	2	5	7	3	2	Pecharová Petra: Nebyt jako ostatní (K11)
3.	521	5	-	5	3	3	4	Žilková Eva: Zlomek věčnosti
4.	456	-	6	6	6	3	3	Čechalová Božena: V síti lží
5.	367	-	5	1	7	6	2	Plaček Petr: Jablunek
6.	359	1	4	4	1	2	6	Němec Vladimír: Kroniky Světa Po - rok první
7.	340	1	2	3	4	5	4	Nováková Julie: Tichá planeta
8.	323	-	3	2	3	9	4	Lexová Alžběta: Prokletí Čisté krve
9.	309	1	2	2	5	2	5	Pšeničková Zdenka: Říše Pláží
10.	306	-	3	3	2	8	3	Hloušková Zuzana: Brány na březích čas
11.	284	1	-	2	6	2	7	Hůla Stanislav: S kůží na trh
12.	263	-	3	1	3	4	6	Bednářová Mária: Úsmev milovaných bytostí
13.	258	1	1	1	4	4	4	Sochor Jan: Největší lidský hrdina

14.	250	-	2	3	2	5	4	Zima Martin: Poznamenání
15.	248	-	1	4	4	4	3	Čermáková Libuše: Královské mosty
16.	222	-	2	3	-	1	9	Senjuková Tereza: Slunce a Drak
17.	193	-	1	2	3	4	3	Skladatel Jan: První Swonnská dívčí
18.	177	-	-	3	3	1	6	Sigmundová Linda: Černá kočka
19.	156	-	1	2	2	3	2	Turčany Roman: Návrat
20.	151	-	-	1	3	3	5	Sirotek Michal: Raději mlčím
21.	146	-	-	1	2	3	6	Komenda Antonín: Tanot a SinNar
22.	119	-	-	2	1	2	4	Kováčová Hana (Praha): Znovuzrození
23.	54	-	-	-	-	2	3	Havlíková Kateřina: Korporace

A trochu statistiky na závěr:

Počet přijatých příspěvků: Mikropovídka 51 od 44 autorů, Krátká povídka 71 od 61 autorů, Povídka 44 od 40 autorů, Novela 23 od 23 autorů.

Celkem 189 prací od 118 autorů - 27 přispělo do dvou kategorií, 7 do tří kategorií a 3 do všech čtyř.

Jeden autor poslal 5 příspěvků, 6 autorů poslalo 4 příspěvky, 9 autorů 3 příspěvky.

Jiřina Vorlová

Vyhlášení 30. ročníku Ceny Karla Čapka

Československý fandom vyhlašuje 30. ročník literární soutěže Cena Karla Čapka.

Své práce žánru sci-fi, fantasy nebo hororu s fantastickými prvky psané česky nebo slovensky zasílejte v **elektronické formě** nejlépe emailem, možno též na CD, DVD či disketě, a **současně ve čtyřech čitelných papírových kopiích** (anonymní výtisky bez uvedených jmen autora, doporučená velikost fontu alespoň 12) na adresu administrátora:

Jiřina Vorlová, Mariánská 401/41, 142 00 Praha 4 - Lhotka (e-mail AQUILA@ALTAR.CZ nebo AQL@SEZNAM.CZ)

Do obálek prosíme přiložte:

1) **průvodku** obsahující vaše jméno, přesnou adresu, kontaktní email, telefon a názvy všech zaslanych soutěžních prací - u povídkových kategorií lze soutěž obelst nejvýše dvěma pracemi v každé kategorii, kategorie novela je omezena na jediný příspěvek od autora. Můžete uvést i orientační počet znaků (včetně mezer). Kontrolu přesného počtu znaků a zařazení do příslušné kategorie podle rozsahů uvedených níže provede administrátor.

2) **čestné prohlášení** (vlastnoručně podepsané), že soutěžní práce dáváte k dispozici organizátorům soutěže pro jedno otištění bez nároku na honorář.

Upozorňujeme na omezení počtu prací od jednoho autora a na povinnost zasílat jak papírovou, tak elektronickou formu práce. Rozhodně však nelze považovat za elektronickou kopii

oskenovaný text jako sled obrázků či formát PDF. Nejvhodnější je formát DOC z Microsoft Wordu, RTF či prostý TXT (v rozumném kódování).

Do soutěže nemohou být zařazeny práce, které se již zúčastnily některého z předchozích ročníků, byly již publikovány v oficiálních tiskovinách či na internetu nebo jsou současně přihlášeny v jiné soutěži celostátního významu!

Vymezení soutěžních kategorií je následující:

mikropovídka - max. 9 000 znaků (včetně mezer)

krátká povídka - 9 001 až 30 000 znaků

povídka - 30 001 až 90 000 znaků

novela - 90 001 až 450 000 znaků

Práce delší 450 000 znaků (včetně mezer) nebudou do soutěže zařazeny.

O přesném zařazení do kategorie rozhoduje administrátor soutěže.

Uzávěrka tohoto ročníku soutěže je 30. listopadu 2010. Práce doručené po tomto termínu budou po dohodě s autorem zařazeny do následujícího ročníku. Slavnostní vyhlášení výsledků proběhne na Parconu koncem srpna 2011 v Chotěboři.

Bližší informace podá administrátor nebo je lze najít na <http://www.fandom.cz/>

Těšíme se na vaše příspěvky!

Jiřina Vorlová

Načisto

Kirill zase někam prchá a pln zážitků do nových dobrodružství se noří. *To mě teda napadnout mohlo. Protože kromě Rusů a Ukrajinců dokážou do živého člověka lít líh už jedině Poláci.* Tentokrát je to „Načisto“, utíká se z Ruska na západ. Předtím „Nanečisto“ – Bu, bu, bu, vyzrazujeme předchozí díl – se Kirillovi rozplynul život, pes na něj zapomněl a stal se celníkem v bráně mezi světy. Zůstal mu jen kamarád Koťa, který se nakonec ukázal býti padouchem o dvě třídy funkcionálovství výše nežli zmiňovaný již Kirill. Kirill, obohacen o jistý vhled do této nejjednodušší situace, si to s ním rádně po chlapsku vyříkal. Tuším, že ho dveřmi auta prohodil. A tak ho teď soudruzi funkcionálové pronásledují.

Sága mnohasvětové interpretace kvantové mechaniky po lukjaněnkovsku (padesát čtyři stran od konce uvidíte, že nekecám) vstupuje do své závěrečné poloviny. Máme za sebou paranooidní vstup do systému, počítání světů a úvod do funkce tohoto stroje. Prošli jsme si tápáním a turistikou, nyní nás čeká těžká uvědomělá práce, řádný quest za srdcem temnoty. *Jak je pěkné být mladý a horkokrevný! Věřit, že temnota má srdce, nepřítel jméno a experimenty cíl...* Z citátu jistě sami vytušíte, že ruský quest je malinko komplikovanější. Hobiti to měli snadné, šli odněkud někam, pro přesně vím co a po cestě je potkávalo různé hrozivé něco. Ruský hobit by se vrátil za tři generace s nohama od sněhu a v ruce by měl banány, rozpouštědlo na gluony a dalších šest by neslo jeho memoáry.

Vlastně je obdivuhodné, jak Lukjaněnko rázně vykročil po cestě, kterou si sám vytýčil! Už začátkem knihy si totiž povzdechl: *A není třeba zrovna v tomhle ono evropské tajemství, které Rusko pro sebe stále neumí rozluštit? Dělat všechno alespoň o trochu lepší, než je třeba. Trochu větší. Trochu hezčí. A udělal si to o trochu složitější.* Na jednu stranu systémově rozbíjí linearitu příběhu a svádí ho ve filozofické rozpravy, na stranu druhou připisuje samoučelné akční vsuvky. Ne, že by to děj neozvlášťňovalo a nerozvíjelo čtenářovo myšlení, či nepřispívalo ke čtivosti. Nicméně tempo knihy tím trpí. Chtěl jsem napsat, že to nechápu, ale já to chápu. Úlitba žánru se snoubí s potřebou ze žánrově škatule povylézt, tradičně již filozofickými úvahami, které by samy o sobě nemusely být až tak oblíbenou četbou.

Snadné to nemáme, holoubci síví čtenářští. Lukjaněnko si připravil systémové detaily, takže víme, kdy se objevili první

funkcionálové (Anglie, 1805), jak funguje obsazování pozic, víme o vyhasínání kurátorů. ALE nevíme, co bude dál. Dojde Kirill nakonec k tvůrci systémů a řekne mu, že je blbej? Zničí systém? Ovládne systém? Stane se systémem jako Ljoňa ve Lživých zrcadlech? Jednu dobu to vypadá, že Lukjaněnko vyvolil svět zmutované španělské inkvizice – z jejich *pohledu jsou naše světy pošlapáním Božího úmyslu* – a Kirill se stane jakýmsi jurodivým prorokem divizí bojových jeptišek. *Zázraky Páně neznají hranic, neboť i jeho síla je bezmezná. ... Kdežto ďábelské pookušení je mechanistické. Je tu zkrátka jasná hranice; jsou tu mechanistické zákazy a pravidla: Když uzdravovat, tak jen pět lidí denně nebo za úplňku, nebo jen po té, co byl vykonán přísně dodržovaný rituál.*

Jistou náповědou je obezřetnému čtenáři plán Kirillových momentálních spojenců: zničit moc Smyčky, ale ponechat moc funkcionálov. Čili přeloženo: chceme řád otrokářský, ale bez otrokářů. Z takových morálních dilemat autor zpravidla něco vykřeše.

A opravdu! Jiskry létají, světy se klepou jako listí na osice, Koťa mění strany jako obrtlíku a nakonec... Jak to jen říci? Lukjaněnko, zvaný též vrah dětí, koťátek a happyendů, zase řádil.

V roce 2006 vyšla v Rusku sbírka kulturnistických studií Hlídky jako symptom, týkala se především hlídačských filmů, ale z autora litaly chlupy na všechny strany. Kromě toho, že mu estéti vynadali do škrabalů, padlo nejednou také slovo Anti-matrix. Svět modré pilule, v němž každý rád a ochotně uvěří ve vyšší dobro úřadem poskytované. A když modrou, tak modrou. Přišel dokonale antimesiáš a zvolil antivolení. *Okonnost v dějinném měřítku naprosto nic neznamená. Důležitá je funkce.* Modrý anti-prorok vypnul normu na prostoru funkcí, laicky řečeno vypnul směr. *Souboje už nejsou v módě. Všechno je light. Light láska, light víra, light vlastenectví.* Je to dobře nebo špatně?

Pendlující mezi zastávkami pekingské linky 5 Beituchengdonglu a Beijingzhan jsem nejprve trnul hrůzou, že snad někdo nahlédne a porozumí vypravování o bezhistorických, budoucích Číňanech ovládaných Lidmi-nad-lidmi na Janusu. Uff, neporozuměl. Když jsem dočetl, tak jsem ztrnul zcela a jen díky dříve nevídanému zájmu Číňanů jsem neodjel do depa. Načisto, budete-li jej ochotni brát nejen jako space operu, jde hlouběji než legendární mýdlo Lacoste, co umyje až na kost...

Zase se mi z toho chandra vrátila, a tudíž jen připomenou, že autor zajímavě pracuje s duálností osob a funkcí, podobně jako je tomu v algebře v případě čísel a funkcí. *S lahvi vodky už skoro zatočili. ... Co asi měli vykonat oni? Jaké to byly činy, pro kohosi nepohodlné, co je vypudilo ze života způsobem velice prostým a spolehlivým, i bez sladké pilulky funkcionálovství?*

Vydal Triton a Argo v roce 2010. Psáno pro Interkom.

Jarek Kopeček

tostmi a paradoxy modernity či postmoderny. Korejci si tak dnes mohou přečíst nejen klasické dílo s motivy science fiction a satiry na fašismus, ale v nedávných vydáních také Čapkovu trilogii Hordubal, Povětroň a Obyčejný život. „*Jeho jméno znají lidé z literárních a divadelních kruhů, ovšem v těchto dnech vyšla v jiném nakladatelství třeba i divadelní hra R.U.R. jako knížka pro děti. V nakladatelství bychom rádi vydali Čapkovy esejistické knihy. Bylo by zajímavé sebrat jeho literární články a dopisy ze dvacátých a třicátých let,*“ uzavírá Limpens.

Problémem ale v Korejské republice zůstává nedostatek překladatelů z češtiny, neboť tamní bohemistika má teprve dvacetiletou tradici. Přestože přijímá ročně čtyřicet studentů, nevytvořila si dosud silné překladatelské zázemí, takže kromě několika tenkých dětských knížek a už zmíněné Čapkovy trilogie tu přímo z češtiny zatím vyšly jen dva romány Bohumila Hrabala. Vše ostatní – Čapkovy pohádky a povídky, jeden román Ivana Klímy, ale i Haškův Švejk před více než dvěma desetiletími – tak je překládáno přes třetí jazyk, němčinu, ruštinu a nejčastěji angličtinu. Je tomu tak i v případě korejské Války s mlouky, která vychází z anglického překladu Ewalda Oserse a jejímž autorem je renomovaná překladatelka Kim Son-hjong (Kim Sun-hyeong), jejíž podpis je uveden také u korejských vydání děl Francise Scotta Fitzgeralda, Nicka Hornbyho, ale i série Stopařův průvodce po galaxii Douglase Adamse.

(mp, jo)

Stará spojení

Stará spojení musí vyhasnout! Jen tak se může zrodit paměť nová. Paměť jiná, nově složená, či spíše čerstvě přenesená, o hrůzo, třeba z jiného světa. Podržíme-li se však té staré, dojdeme ke starým vizím o paměti. Ke vzpomínkám na samé počátky Strugackých, kdy ještě byli každý jeden, kde začínali být dva a kdy se stroj později tak dobře běžící teprve cvičně rozbíhal.

Dvojazyčné vydání pěti kousků ze sbírky Krakenovy dny je cestou do archeologie Strugackých a překladatel, Libor Dvořák, až trochu bázlivě v úvodu píše, že kniha bude zajímavá hlavně pro znalce Strugackých. Nezačnete-li po ránu hned první povídkou, mohu směle prohlásit, že si užijete i jako neznalci.

První dílko, Písečné šílenství, příprava na Planetu nachových mračen, je výrazně psychedelicko-surrealistické a v ranní tramvaji mě stálo nemálo úsilí to pochopit. Zároveň je to prvá dokončená spolupráce obou bratří. *Jak zemřel Kang* mi výrazně připomnělo Zelazného Světla jeho oči. Jen místo patosu nastoupila zkratka a místo záměru rozmar. Zároveň je to prvotina Arkadije Natanoviče Strugackého, napsaná v Kazani v roce 1946, kde Arkadij překládal výslechy japonských válečných zločinců pro Tatarské

ministerstvo vnitra před Tokijským procesem.

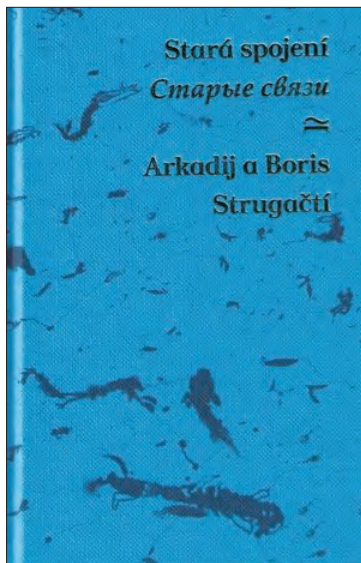
Následující dvě povídky jsou provázány. Autorem obou je Boris Natanovič Strugackij. V komentářích je sám strhává, píše, že bratr je strhal už před lety, ale jedna z nich alespoň posloužila jako základ pro Šest zápalak. Samochvála smrdí, a proto dodejme, že už jsme četli i horší věci ověncené poctami bestsellerů. V obou případech se jedná o téma zmíněné v prvním odstavci – přesun vědomí. Zvenčí a zevnitř. Paranoidní hrůza z probuzení jinde. Padesátnická obdoba strachu z únosu mimozemšťany, jak ji známe z Ameriky? Čerstvě jsem dočetl Radilovu knihu Ve čtrnácti sám v Osvětlení a stále intenzivněji přemýšlím o tom, zda všechny tyto propady jinam nesouvisí z různě ořesnými válečnými zkušenostmi. S hrůzou z každého nového dne, který může zcela vymazat to, co bylo a zdálo se neměnné.

Poslední dílko, „scénářiček“, vzpomínka na dovolenou 1963 je opět návratem do surreálu. Jak Boris Natanovič v doušce upomíná, *JEDINÝ záznam, který – a to dosti přesně – ilustruje způsob psaní ABS ve dvojici.*

Co dodat? Krásně jsem si zopakoval ruštinu. Zjistil jsem, jak se řekne „vytřeštěný“. Samotného mě překvapilo, jak rychle přečtu stránku neoborného textu v ruštině. Překlad a originál navíc krásně sedí, jako ve vícejazyčné Bibli – co nalevo, to napravo. Kromě literární hodnoty má tedy kniha výrazný aspekt lingvistický, jak pro Čechy, tak pro Rusy.

Vydalo Argo v roce 2010.

Jarek Kopeček

Z tiskové zprávy a reklamy na Válku s mlouky s mlouky od nakladatelství Open Books <http://www.yes24.com/ChYes/ChYesColumnNew.aspx?title=012003&cont=5142>

Jan Poláček – Spěšný vlak Ch.24.12.

Je Štědrý den dva roky po válce a z nádraží města Chrud odjíždí uzavřený vlak s malíčkými okýnky směrem na východ. Kam přesně jede a vede-li jeho cesta do záhuby nebo k nejspíše naději, zůstává otevřeno. V románu Jana Poláčka vlastně ani tolik o ukončený příběh nejde. Ani doba a prostor, do něhož je zasazen, nejsou tím nejdůležitějším.

A to přesto, že se jedná o alternativní historii dotýkající se událostí, které jsou v povědomí Evropy stále živé a bolestivé. Druhá světová válka zde netrvala pět, ale dvanáct dlouhých let; ukončilo ji až shoení dvou *genzai bakudan*, nejděsivějších zbraní lidské historie, na Spojené státy americké. Válka by dopadla jinak, kdyby se nacistickému Německu, k němuž se roku 1939 pod vedením Radoly Gajdy přidaly i české země, nepodařilo propojit vědu s magií a objevit energii *vrilu*.

V současnosti se Evropa pomalu vzpamatovává a vítězové čistí vlastní řady od těch, kteří jim pomohli zvítězit. Vyšetřování jsou příslušníci SS i wehrmachtu, za zločiny proti lidskosti a za poslušání rozkazů vedoucích k vraždění a mučení se popravuje. Milovaný vůdce a mírotvorce Adolf Hitler létá na pravidelné meditace do Tibetu a Heinrich Himmler, zodpovědný za plánování a zakládání koncentračních táborů, je v poslední vlně zatčených. Nespokojeni jsou staří vojáci a i Češi začínají zvedat hlavy, cítí se být národem, který rovným dílem přispěl ke konečnému vítězství a zaslouží si stejná práva jako všichni ostatní; tu a tam propuknou nepokoje, výloha německého obchodníka je rozbita a německý nápis zabit, už ani není problém vrátit se ke starému českému jménu odloženému v prvních letech války.

Tak nakonec učiní i Walter Fleischer neboli Martin Řezníček, takto klíčová postava příběhu. Označení hrdina se pro něj nehodí, ačkoli svým způsobem hrdinou je. Nejen že byl elektronikem *vrilu* přímo zodpovědným za shoení bomby, jež ukončila válku, na New York. Již léta předtím se tento slabý chlapec s velkými brýlemi rozhodl čelit svým hrůzám zpřímá a bez uhýbání. To když pochopil, že mu nic jiného nezbyvá.

Dnes je z Waltera dvacetiletý stařec, jeho tělo poznamenáno záření a jeho duši účast na válečném masakru. Spolu se staříčkou hospodyní žije v ponuré vile plné neradostných vzpomínek; na komisi přísného a Říši neúhybně loajálního otce, na matku, jež mu jako stín pouze přizvukovala, na bratra, který zklamal a o kterém se nesmělo ani promluvit. Specialista na temnou energii *vrilu* se živí jako metař. A vlastně může být rád, že neskončil v lágru jako mnozí frontovní vojáci. Nad jeho hlavou neustále visí hrozba dalšího vyšetřování jeho role při útoku na Ameriku. Walter se nijak nesnaží vylepšit svou neradostnou situaci a nezaujme ho ani tajemná konspirační síť spřeženců slibující mu důstojné postavení, jaké si zaslouží; nakonec jim pomůže pouze v naději, že od nich získá peníze, které zrovna nutně potřebuje. Ani čtenář se nedozví, co je cílem spiklenců majících ve své moci jednu nadzvukovou stíhačku *vril*, stejně tak jsou mu pouze naznačeny magické schopnosti, které Wal-

ter získal během svého výcviku. Všechny události se v Poláčkově textu dějí jakoby mimochodem, důraz není položen ani na okultní základy německého vítězství, ani na roli českých zemí ve válečném konfliktu, a už vůbec ne na nacistické experimenty, jejichž produktem (hlavním či vedlejším, to se nikdo nedozví) je výprava stíhačky *vril* k aldebaranskému slunci. Poláček se nesnaží tyto aspekty textu nijak zvláště rozpracovat (české země se k Německu zkrátka přidaly a už nás nezajímá, jak to celé proběhlo a jak se k takovému zvratu postavila většina populace) ani neusiluje o originalitu; pojem energie *vrilu* se poprvé objevuje v knize anglického spisovatele a politika Edwarda Bulwer-Lyttona (1803-1873) *The Coming Race* a později v českém kontextu v textech slavného mystifikátora Ludvíka Součka.

Ano, dozvíme se nějaká hrubá fakta, ale nemůžeme se zbavit podezření, že jsou nám nabídnuta pouze proto, aby autorovi dovolila věnovat se tomu, co ho zajímá nejvíce. A to vykreslení atmosféry, bezútesné atmosféry předlouhé zimy, která skončí s nástupem prvních teplejších dní, ale bude pokračovat dalších tisíc let. Nebo snad naopak. Neboť ze všeho nejvíce jde o zimu duše, tísňovou a dusivou jako příliš utažená šála, a neposkytující žádnou naději na příchod jara. Obyvatelé města Chrud jsou ztraceni a osamělí uprostřed svých životů prožívajících s vědomím, že opatrnosti není nikdy dost a důvěřovat se nedá nikomu. Nikdo neví, co bude dál, a může se pouze dohadovat, kde ve skutečnosti končí vlaky směřující na východ. Někteří snad z pohodlnosti, snad ze strachu věří v nově budovaná města pro všechny ty staré a neužitečné, jiní cítí mrazivý osten jistoty, že je to úplně jinak.

Celou knihou prolíná předtucha ohrožení, neodbytný, přestože přímo nevyjádřený pocit, že všechno je špatně, velice špatně. A nedá se s tím vůbec nic dělat. Dojem, který Poláčkův román vzbuzuje, nezbytně připomíná texty Ladislava Fukse, jak potlačeným dějem, tak zejména svou tísňovostí a bezvýhodností. I samotný závěr románu, ve kterém se pasivní hrdina odhodlá k radikálnímu činu, jakkoli jím svou situaci dost možná ještě zhorší, nás maně upomíná na *Pana Theodora Mundstocka*, jenž se pokoušel připravit na nepředstavitelné. S díly Ladislava Fukse má *Spěšný vlak* ale společně mnohem více: postavíčky hospodyně Steinové, bývalého vojáka pana Rapla a nehrdinského hrdiny Waltera samotného pořádající spiritistickou seanci jako by vypadly z některého Fuksova díla. Zapomenout nám na něj nedají ani Walterovy rozhovory s jediným důvěrným přítelem Rotfuchsem (že by jméno bylo zvoleno náhodně?) a stylistická rovina textu: „*Je mrtvá, uvědomil si. Teď by pro mě mohla přijet sanita... napadlo ho. Nebožka je nebude zajímat ani za mák, protože už nedýchá. Pro tu si přijedou jiní, řeknou, ti s černým vozem. Bílý je pro živé, mohou být nemocní, dokonce i poranění. Může z nich téct krev, ale ještě musí být možné přivést je k životu* (222-223).“

A v tom je možná slabina Poláčkovy textu (minimálně pro

Kudláčova kniha *Literatura přes palubu*

Kniha Antonína K. K. Kudláče (nar. 1971) nazvaná *Literatura přes palubu* vznikala ponejvíc z textů zveřejněných už ve Tvaru, Hostu, v Aluzi, v Literárních a Lidových novinách, v Respektu, Pevnosti, „Ádvojece“, v Dějinách a současnosti anebo v konferenčním sborníku *Povídka, román a periodický tisk v 19. a 20. století*. Taky ovšem v ročence Tahy, v revue Slovenská literatura a na serverech Portál české literatury a Fantasy Planet. Doplňily ji i dva zasvěcené a zvláště v druhém případě opravdu zevrubné doslovy ke knihám Petry Neomillnerové *Vlastní krev* a Pavla Renčina *Beton, kosti a sny* a ve finále i nikdy předtím nepublikovaný výčet *Doporučená četba na dlouhé plavby* s podtitulem *Tucet mých nejoblíbenějších knih (v abecedním pořádku)*.

A právě tento seznam snad také nejlepším charakterizuje typickou autorovu toleranci k četbě z poliček zábavy, na kterých se ovšem tahle četba občas vyskytne neprávem.

Kudláč sice zdůrazňuje, že se VELKÝ TUCET nadále trochu proměňuje, nicméně roku 2010 obsahoval z cizí literatury tyto položky: *Spolčení hlupců*, *Foucaultovo kyvadlo*, detektivku *Vražda potřebuje reklamu*, tři podle Kudláče nejlepší zástupce děl Chestertonových, Lovecraftových a Meyrinkových (*Anarchista Čtvrtek*, *Případ Charlese Dextera Warda*, *Anděl západního okna*) a dva tituly z oblasti současné fantastiky: *Brány Anubisovy* Tima Powerse a trilogii *Oko v pyramidě*, *Zlaté jablko* a *Leviatan* Roberta Shea a Roberta Antona Wilsona.

.....
čtenáře obeznámené s Fuksovým dílem): až příliš nutí ke srovnávání. Zatímco sama o sobě trpí atmosféra *Spěšného vlaku* ob stojí více než dobře, v porovnání s Fuchsovými texty působí jaksi vybledle a bezkrevně. Nemluvíme tu o nedostatku té kečupovité náhražky, které se ze stránek české fantastiky většinou líjí celé kýble, ta nám v nejmenším neschází, ale o nedostatku prostě životnosti. Což je škoda, vzhledem k tomu, že příběh samotný, historický kontext ani působení okultních sil příliš důležité nejsou a Walterova výjimečnost, naznačená v ústřední scéně Walterova rozhovoru s již mrtvým strýcem, se dále nerozvíjí. Nějak není čeho se chytit.

To ale nic nemění na tom, že *Spěšný vlak* Ch.24.12. je v kontextu české fantastické literatury výjimečná kniha, jak díky autorově odvaze nechat superhrdiny a zběsilou akci za dveřmi, tak díky výbornému formálnímu zpracování, a za sebe si můžeme pouze přát, aby textů na této úrovni už jenom přibývalo.

Tereza Dědinová

A čeští Kudláčovi favorité? Po právu adoruje Neffovu trilogii o Petru Kukaňovi z Kukaně, *Vévodkyni a kuchařku*, ale taky *Mrchopěvce* Jana Křesadla a Velinského *Dzwille*.

Nevyulučuji, že třeba o měsíc později objevím nějaké zcela geniální a strhující dílo, které by mohlo nahradit některé ze zde zmiňovaných, dodává a v následné *Poznámce na závěr* se ještě k tomu vyzná z lásky k řadě dalších autorů fantastiky (Gaiman a Stephenson z těch cizích, Mičanová, Souček a Medek z našich), detektivek (především Raymond Chandler, ale i Sir Artur Conan Doyle, Robert Van Gulik, Christopher Fowler a Boris Akunin) a povídek jako takových (O. Henry, Saki, Dahl, Bloch či Kuttner). Jako „zavilý britofil“ má kromě toho Kudláč rád i „anglický humor v různých jeho podobách, od konverzaček staříčkého Pelhama Grenvillea Wodehouse přes *Šťastného Jima* a *Egyptology* Kingsley Amise až po skvělé (nejen univerzitní) romány Davida Lodge“.

Kromě *sedmi rozhovorů* – s Jaroslavem Velinským, Milošem Urbanem, Stanislavem Komárkem, Václavem Čilkem, Patrikem Ouředníkem, překladatelkou Alenou Bláhou a konečně taky s vlastně jediným současným čistě hororovým autorem Svatoplukem Dosedělem – zahrnutých do závěrečného oddílu *Hovory v podpalubí* obsahuje knížka *Literatura přes palubu* i dlouhou řadu recenzí na česky vydané tituly *Cult fiction. Průvodce po kultovním románu* (Andrew Cudda a Richard Shepard, 1999), *Romantismus a Čechy* (Zdeněk Hrbata 1999), *Cesta do pekel* (Václav Vokolek 1999), *Sedmikostelí i Hastrman* (Miloš Urban 1999 a 2001), *Dáma z rajského ostrova. Sidonie Nádherná a její svět* (Robert Sak a Zdeněk Bezečný 2000), *Prostibolo duše* (Arnošt Procházka a Karel Hlaváček 2000), *Příběhy temnot v české literatuře XIX. a XX. století* (1999), *Mord* (Jan Jandourek 2000), *Den hněvu* (Kurt Aust 2001), *A odpusť nám naše viny...* (Romain Sardou 2003), *Svět rodokapsu* (2003), *Poslední tajemství Jana T.* (2003), *Tolary jsou zlaté* (Eva Kačírková 2003), *Černý domeček* (Stanislav Komárek 2004), *Tváře budoucnosti* (2005), *Trochu divné kusy* (2005), *Jezdec na delfíně* (2005), *Dějiny čtení* (2007), *Jonathan Strange a pan Norrell* (2007) a *Z teorie modernej fantastiky* (Ondrej Herec, 2008).

Tyto recenze jsou doplněny dalšími statěmi a vše tematicky členěno do čtyř oddílů *Návraty do starých přístavů*, *Pobřeží napětí a vzrušení*, *V souostrovích fantastiky* a *Plnou parou vzad*, pro každý z nich napsal Kudláč speciální úvodní stať, přičemž suma těchto statí zdárně navozuje pocit čtenářovy poznávací plavby.

Všimněme si teď hlavně obecnějších esejů. Publikace je především uvedena poutavou statí *Podivuhodná dobrodružství ve věku páry* s podtitulem *Devatenácté století jako popkulturní inspirace* a naprosto nevádí, že se tu autor zaměřuje výhradně na angloamerickou produkci, protože ta hraje v dnešní popkultuře skutečně roli hegemonu.

Dost místa věnoval zde K. K. Kudláč i oběma dílům skvělého komiksu *Liga výjimečných* (2000-2003), méně už holmesovské mytologii. Tři z modelů soudobého využití motivů (a postav) z 19. století ilustroval pak především knihami *Utajené případy Sherlocka Holmese* (Donald Thomas), *Seznam sedmi* (Mark Frost) a díly z alternativní historie, mezi která kupř. náleží i (Kudláčem ovšem zrovna nezmiňovaná) série románů Philipa Reeva uvedená *Tajemstvím prstenců Saturnu*.

Zatímco Frost (jinak dvorní scenárista Davida Lynche) užil jako popkulturní ikonu samotného Conana Doylea – a navázal na Seznam sedmi i románem *Šest mesiášů* – Donald Thomas i jiní zasužují do reálné historie umně i samotného Sherlocka Holmese...

V dalším esejí „*Tajemno, hrůzno, mužno, pitoreskno i směšno...*“ mapuje poté autor i „*Pokus o obnovení Rodokapsu na sklonku 20. století*“. Proběhl u nás v letech 1990-2000 a je nom letmo (a hmotářsky) připomenou, že náklad nových Rodokapsů Iva Železného postupně klesal z původních sedmdesáti tisíc až na méně než pět tisíc výtisků, po čemž byla produkce zjara 2000 zastavena. A výsledek čilé dekády? Nikoli jen stovky, nýbrž tisíce rodokapsových sešitů, na kterých se občas podíleli i poměrně renomovaní prozaici (Velinský, Pecinovský i Václav Pinkava alias Jan Křesadlo alias v tomto případě Jake Rolands) a výtvarníci (Alois Křesala, Milan Fibiger, Jan Štěpánek i Jan Sovák).

Opravdu zajímavá je v této studii i sonda do té části produkce, která byla přebírána z původních Rodokapsů, přičemž nová redakce ve vsí oddanosti navázala kontakt i se dvěma zbylými (=ještě tehdy žijícími) autory dřevní éry *Leopoldem Sekerou* a *Jaroslavem Dandou*, druhý z nichž (je ročník 1915!) se dokonce v letech devadesátých znovu pustil do psaní a pod pseudonymy Boeters a Adam otiskl na třicet nových westernů!!!

Ale pozor, dodejme. Původní texty starých Rodokapsů byly v letech devadesátých z osmdesáti procent přepsány!

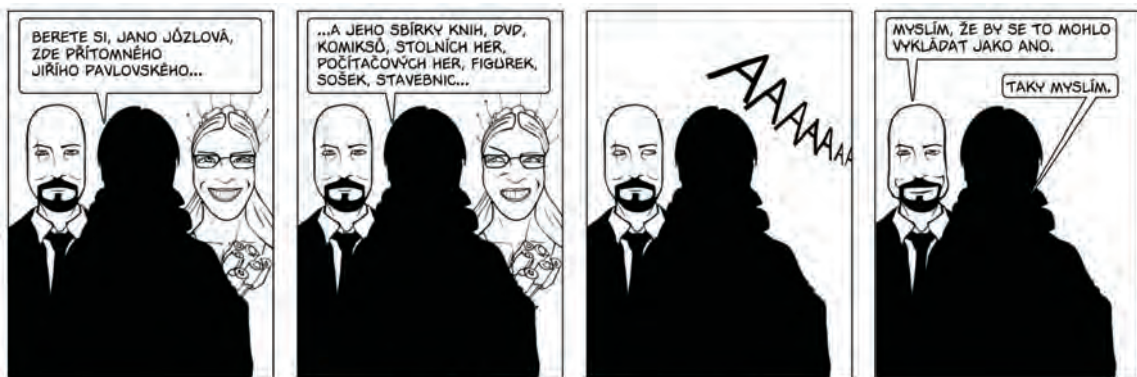
Další přínosná studie o „*Současné české literární fantastice*“ se jmenuje *Odvážní mužové a ženy ve fantastických světech* a Kudláč postupně probírá díla Ondřeje Neffa, Františka Novotného, Jiřího W. Procházky, Jiřího Kulhánka, Jiřího Pavlovského, Štěpána Kopřivy, Leonarda Medka, Františky Vrbenské, Jany Rečkové, Veroniky Válkové. Jaroslava Mosteckého, Vladimíra Šlechty, Miroslava Žambocha, Juraje Červenáka, Roberta Fabiana, Adama Andrese, Pavla Housera a dalších. Text *Soustružník versus soukromé očko aneb Jaroslav Velinský a drsná škola* věnoval autor své ženě Markétě Kudláčové, jinak prý náruživé čtenářce Velinského detektivek s Otou Finkem, a srovnává povahu a statut Velinského hrdiny jak s Philem Marlowem Raymonda Chandlera, tak s Nickem Charlesem Dashiella Hammetta. V druhé fázi studie se věnuje i porovnání „deskripce a dialogů“ a v části třetí srovnává použitý jazyk jako takový. Spolu s Helenou Stiessovou (a její studií *Drsná škola v české literatuře*) dochází pak k závěru, že se prvky dané školy výrazněji projevují spíše v sérii se *starším už* Otou Finkem.

Pochopitelně netvrdím, že tvorba českého spisovatele Jaroslava Velinského je součástí literárního proudu, který vznikl a byl rozvíjen v odlišné kultuře a době, dodává Kudláč, *a představuje spíš jeho vzdálený ohlas, přizpůsobený jiným podmínkám*. (Jako další drsnou školu inspirovanou tvůrkyní připomene pak i Evu Kačírkovou a jejího detektiva Davida Brauna vystupujícího např. v knize *Politik střílet nemusí*.)

Závěrem mi místo zbytečného (a marného) shrnování dovolte raději malé doplnění vztážené k jednomu z neustále se na tento svět vracejících motivů hororové literatury, který Kudláč objevil jak v Kolárově povídce *U Červeného draka*, tak v Levertově románu *U Ryšavé opice*. Inu, je to motiv v pravdě d'abelský (vzdáleně souvisí i se zrcadly) a zpracovali jej zrovna tak a kupříkladu i Hanns Heinz Ewers – v povídce *Pavouk* – a režisér Polanski – ve filmu *Nájemník*. Polanski, pravda, ve svém čase očividně bažil zpracovávat právě podobné městské legendy a zkazky toho nejarchetypálnějšího původu, jak o tom svědčí i další jeho film *Frantic*, jehož příbuzné si už, prosím, vyhledejte sami...

Ivo Fencel

Antonín K. K. Kudláč: *Literatura přes palubu*, Pavel Mervart 2010, obálka: Jan Blažíček, 216 str., 229 Kč

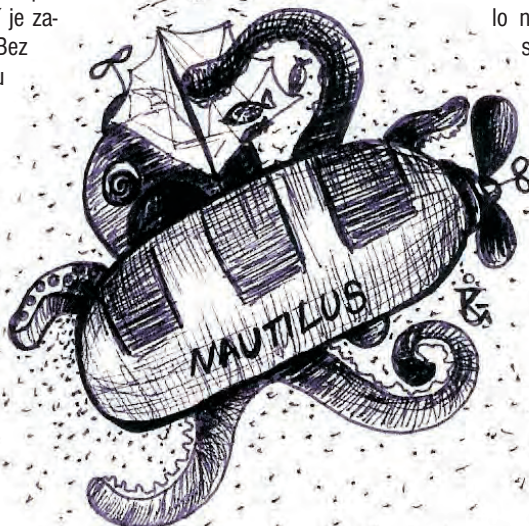

JANA JŮZLOVÁ A JIŘÍ PAVLOVSKÝ

OSNAMUJEME, ŽE JSME SE 2. 10. 2010 VZALI.

Časem s vědou - rovnodennostní všehochoť o velkých činech vědy a techniky

V září 1800 se kolem francouzského Cherbourgu motá člunek, směšný trpaslík oproti mohutné flotile anglických bitevních lodí. Během plavby se náhle potápí... a s ním Robert Fulton, momentálně Američan ve francouzských službách. Jeho podvodní člun Nautilus má za sebou řadu úspěšných zkoušek, kdy konstruktér se třemi námořníky ručně pohánějími lodní vrtulí dokázal při světle svíci setrvat pod hladinou plně tři hodiny! Dnes tedy jede naostro, s minou nachystanou k připevnění na trup nepřátelské fregaty. Jak to dopadlo? Moře se rozbouřilo, ponorka se musela vynořit a válečné koráby ji zahnal do jiného přístavu, kde ji měsíc blokovaly. Ani další útok zanedlouho se nepovedl. leč budoucí věhlasný stavitel lodí je zatím umanut pouze jejich ničením. Bez prodlení začíná chystat ponorku další. S tou se mu napřesrok povede o něco líp, leč toliko „na cvičišti“. Napoleon ho odmítne, takže Fulton své slavné parníky zkonstruuje pro Ameriku. Posledním jeho dílem je Demologos (uvádí se i Demogulos), první válečný parník na světě. Má chráněné kormidlo i koleso uprostřed (na způsob kataramaranu), kolem vnějších palub se míhají parní kosy a ústí hadice na vařící vodu, obě proti vniknutí nepřátel. Úspěšnou premiéru (opět pouze demonstrační) absolvoval v červnu 1815 v New Yorku, a jelikož se tak stalo čtvrt roku po Fultonově smrti, byla loď na jeho počest přejmenována na Fulton I. Patnáct let pak bude platonicky obdivována, než ji výbuch střelného prachu v blízkém lodním skladu zničí.

Zřejmě nejstarší doklad o hranici lidských možností. 12. září 490 př. Kr. (uvádějí se i mírně jiná data) absolvuje svůj běh z Marathonu spěšný posel Feidippides, aby athénským občanům sdělil úlevné „Zvítězili jsme (nad velkou převahou Peršanů), radujte se!“, aby pak padl mrtev vyčerpaním. Urazil ve vedru něco mezi 40 a 66 km (podle toho, jestli běžel severní nebo jižní cestou), neví se, zda nalehko nebo ve zbroji (vážící až 30 kg).

První písemnou zprávu o voroplavbě v českých zemích nacházíme v privilegii z roku 1316. Plavilo se hlavně dříví z jihočeských lesů a do Prahy. Klasický složený vor (tzv. pramen) sestával z až 30 jednoduchých vorů („tabulí“ o délce

až 20 m) svázaných houževmi přtloukanými dřevěnými hřeby do nebozezy vrtaných kmenů. Nikde jediný kovový předmět.

Takovýto říční vlak až několika stovek kubiků dřeva kočirovali zpravidla 2-4 plavci. Nejslavnějším obdobím voroplavby na Vltavě byl přelom 19. a 20. století, kdy se po Vltavě ročně splavilo asi 500 000 kubiků dřeva, z toho značná část do Německa, někdy až do Hamburku. Vltavskou voroplavbu postupně zrušily přehrady. Štěchovická (dokončená v roce 1943) ještě měla pro vory speciální tunel, další už ne. Poslední vltavský pramen doplul do Prahy roku 1947, po dokončení Slapské přehrady (1954) končily u její hráze; na Orlík doplul poslední 12. září 1960 (počátkem října začalo napouštění Orlické přehrady). Poslední vor na Vltavě (pomineme-li jednotlivé akce k jubilem či pro televizi) pak ve vltavských vodách spočinul 29. září 1960.

Pouhý týden poté, co ve francouzské Akademii věd vyslechl zprávu zaslou Hansem Christianem Oerstedem o objevu magnetických účinků elektrického proudu, předkládá 18. září 1820 na stejném místě André Marie Ampère veleučenému publiku pojednání, v němž podává výklad účinků elektrického proudu na magnetku (včetně tzv. pravidla plavce, které James Clerk Maxwell později nahradí známým Ampérovým pravidlem pravé ruky). Po elektrostatice nyní vstupuje do mlýnice poznání elektrodynamika. Nauka o elektřině se rozšiřuje i na magnetismus.

V listopadu 1577 vyplouvá z Plymouthu pětičlenná flotila pod vedením Francise Drakea. Míří do Jižní Ameriky bojovat se Španěly a krást. Ze západního pobřeží dnešní Kalifornie se pak místo klasicky vrací přes Tichý oceán (to už má loď jedinou, Pelikána, zato plnou jménem Jejího Veličenstva naloupeného zlata a stříbra, jakož i vyhandlovaného koření). Před Celebesem ztroskotal, ale podařilo se mu loď opravit. Cestou kolem jižní Afriky se 26. září 1580 vrací zpět do Plymouthu, takže jako druhý na světě (po Fernãu Magalhãesovi) obeplul Zemi, první na téže lodi. Panenská královna Alžběta ho napřed vyznamenávala přízní i prebendami, ale po čase ho nechala otrávit.

František Houdek

Z deníku Bibé blondýny (část 25) Pseudo Biomanželka

Přede mnou leží nová kniha Michala Viewegha *Biomanželka*, na jejíž obálce se skví štíhlá, poloodhalená dívčí záda s čerstvou mrkví a malou zelenou lopatkou. Než tento produkt v lákavém obalu vezmete do ruky, doporučuji zapomenout na reklamní slogany i vše, co jste si o něm přečetli. Tedy především klam o tom, že jde o zelený humoristický román.

Skutečnost je totiž jiná. Kniha (v žádném případě se nejedná o román, spíš o novelu) se dobře čte, místy rozčilují jen opakované věty („Chichi.“ nebo „A tak dále.“). Přiznání autora, že jde o příběh částečně autobiografický, jí spíš uškodil. Ve skutečnosti jde o příběh feministický a přídomek BIO je jen chytrý marketingový tah.

Příběh je střídavě vyprávěn hlavním hrdinou a chůvou – dulou (starý řecký název používaný pro speciálně vyškolenou ženu, která pomáhá matce přivést na svět dítě – byť je otázkou, proč si autor vybral toto označení používané v showbiznyusu). Hlavního hrdinu nazývá dula jménem postavy z pohádky bratří Grimmů, který pojme za choť mladou ženu, stanoví jí zákazy a při jejich porušení ji krutě trestá – **Modrovous**. Jeho žena je v našem příběhu spíše Coppélií nebo Popelkou, kterou Modrovous obleče, zahrne dáky, naučí mluvit a vyveze do světa. Po narození dvou dětí se ovšem Popelka změní. Ačkoli Modrovous (slavný spisovatel, o jehož pracovní aktivitě či tvůrčích problémech není v knize ani zmínka) očekává, že středobodem Popelčina života bude on sám a péče o něj, manželka se začíná realizovat v různorodých aktivitách, počínajíc zakládáním zahrady a péčí o ni, pokračující přirozenými porody a poskytováním podnětů pro děti všeho druhu včetně alternativních a konče charitou. Příběh můžeme v prvním plánu chápat jako kritiku povrchního zájmu o ascendentno, jiné víry a kultury a zdravý životní styl. Ve skuteč-

nosti však Modrovouse neděsí ani tak náklonnost jeho ženy k jínakosti, jako spíš její emancipace a široký záběr zájmů. Očekával, že sám bude středobodem jejího života, přál by si tradiční přístup a najednou zjišťuje, že manželka je schopna vlastní realizace, má spoustu nápadů, aktivit a zájmů a on se cítí sám, odstrčen, nepochopen a k nepotřebě.

Problémem tedy není BIO, ale o osamostatnění ženy, což je již v úvodu knihy kriticky popsáno zkratkou „získat sperma a poté odložit“.

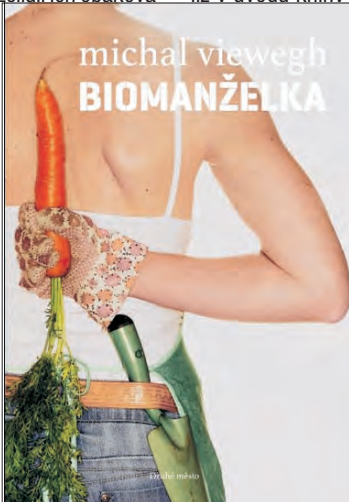
Kniha nepředkládá žádný výhled do budoucna, zevšeobecnění, rady ani řešení vzniklé situace. Hlavní hrdina je jen pozorovatelem, nesnaží se svůj život ani svou ženu změnit, jen zvenčí glosuje, aniž pochopil, že ona dál roste, zatímco on sám ustrnul.

Otázkou je, proč knihu číst. Dobrým důvodem může být motivace: „čtu vše, co od něj vyjde“ nebo „chci zjistit, proč je nejčtenějším českým spisovatelem“ nebo dokonce „opravdu může povrchní zpracování tématu vystačit autorovi na 165 stran?“. Na tyto otázky čtenář dostane odpovědi, byť jej nepotěší. Obávám se však, že po prvním přečtení se k *Biomanželce* už nevrátí. Výhodou je, že ji zmákně přečíst během ví-

kendu, je tedy ideální knihou na dovolenou, pokud se čtenář s oním závažím nechce tahat zpátky.

Michal Viewegh umí dobře psát, což prokázal minimálně svou prvotinou *Báječná léta pod psa*. Škoda, že svůj talent rozměluje každoročně s novou a stále slabší knihou. Na druhé straně má-li ambici zůstat nejčtenějším českým spisovatelem, pak nejspíš musí psát tak, aby byl stravitelný pro majoritní skupinu čtenářů. A že se mu daří tuto ambici naplnit, konečkonců není tak málo.

Vaše Bibá blondýna – Daniela Kovářová

Čtrnáct měsíců ministryní spravedlnosti

Dne 24. března 2009 ve večerních hodinách vyslovila poslanecká sněmovna Parlamentu ČR nedůvěru vládě Mirka Topolánka. V té chvíli jsem byla v Brně, v domě své matky jsem dokončovala třetí sérii cviků zvaných sed-leh a přemýšlela nad záležitostmi tohoto světa. Třeba nad zvláštností velící pamatovat si, co jsme dělali v okamžiku, kdy zabili Kennedyho nebo kdy teroristé zaútočili na Dvojčata. V tuto chvíli jsem ještě nevěděla, že vyslovení nedůvěry vládě ovlivní můj život. Naopak – v klidu jsem docvičila sedy-lehy, zhasla televizi a šla do kina.

Pak přišla nabídka, která mi připadala stejně neuvěřitelná jako nepravděpodobná. Řekla jsem ano a od té doby už jen sledovala, co se kolem mě děje. Do onoho okamžiku jsem sama sebe považovala za relativně úspěšnou rozvodovou advokátku, schopnou organizátorku vzdělávání pro advokáty, expertku na problematiku advokátního tarifu a inovátorskou ředitelku Justiční akademie. Po zveřejnění mé nominace všechno

přestalo platit a já se znovu narodila. Také jsem okamžitě ztratila soukromí i část kamarádů, u nichž převážila závist nad soudností. A během následujících čtrnácti měsíců mě nejspíš zavrhlí další, kteří popřáli sluchu médiím.

Ministryní spravedlnosti jsem byla od 8. května 2009 do 13. července 2010. 1,17 roku. Nebo 14 měsíců. 90 týdnů. 431 dní. 10.347 hodin. 620.820 minut. 37.249.200 vteřin. Nekonečno...

Když dnes přemýšlím o tom, proč jsem byla jednou z oslovených, napadá mě soubor důvodů: Mirek Topolánek si přál ženu odjinud než z Prahy, právníčku, na vedoucím postě v justici, mající negativní lustrační osvědčení a schopnost být okamžitě k použití. Takže v hlavní roli náhoda a štěstí. To jsem ovšem netušila, že v okamžiku zveřejnění mé nominace moje profesní minulost, to, jaká jsem či co dělám, přestane existovat a mnohem podstatnější se stane mé dávné koketování s KSČ a kladný vztah k sexu.

Původní zadání znělo: podržet pět měsíců ministerstvo spravedlnosti v podobě, ve které ho provozoval dosavadní ministr Jiří Pospíšil. Poslední rok jsem s ním z pozice ředitelky Justiční akademie, do níž mě jmenoval, spolupracovala, a tedy v jistém smyslu z povzdálí jeho kroky sledovala. Myslela jsem si, že jsem připravena. V naivní víře, že po třidvaceti letech v justici vlastně justici znám, vím, co má ministr dělat, spravovat či řídit. Neznajíc politiky a o politiku se do té doby nezajímajíc. Jak naivní... a jak krátkozraké. Z pěti měsíců bylo nakonec měsíců čtrnáct a z pouhého „podržení“ či „pohlídání“ nutnost sestavovat rozpočet a pokračovat v nezbytných krocích i v dalším období.

právních předpisů a norem připravovaných ministerstvem spravedlnosti

- připravit věcný záměr nového zákona o znalcích a tlumočnících
- připravit paragrafové znění zákona o trestní odpovědnosti právnických osob
- přesvědčit justici o nutnosti sjednotit soudní praxi v otázkách výživného
- změnit systém posuzování psychologů pro výběr uchazečů pro práci soudce či státního zástupce
- uhájit pozici České republiky na úrovni Evropské unie pro oblast justice
- dokončit na úrovni předsednictví včetně řízení závěrečné Rady ministrů spravedlnosti
- ocenit a poděkovat řadě soudců, státních zástupců, vyšších soudních úředníků, zapisovatelek a šéfů správy, bez jejich každodenní mnohaleté práce pro justici by justice nemohla existovat

Co mi posledních 14 měsíců přineslo?

Prosté statistické součty nebudou vypovídající a pro mnohé ani podstatné, přesto: během oněch 14 měsíců jsem

- jmenovala desítky státních zástupců a exekutorů, notářských a exekutorských kandidátů, insolvenčních správců, znalců, tlumočnicků a vyšších soudních úředníků
- protlačila Sněmovnou či Senátem dvě desítky zákonů a evropských dokumentů
- reagovala na deset poslaneckých interpelací
- vycestovala na 18 zahraničních cest
- přijala 4 zahraniční delegace a desítky českých
- strávila 55 nocí mimo domov, z toho 25 nocí v hotelích zahraničních
- položila 15 věnců při pietních a vzpomínkových akcích
- ocenila desítky zasloužilých či jinak významných jedinců
- poskytla 165 rozhovorů či vystoupení pro média
- více než stokrát zahajovala konference, sjezdy, sněmy či slavnostní setkání
- autem najezdila přes 84.000 kilometrů
- přibrala šest kilo
- zapsala si do kontaktů 450 nových jmen
- a podepsala stovky dopisů, lejster, podání, zpráv či stanovisek

Co se mi povedlo:

- otevřít společenskou debatu o náhradním mateřství, výživném, spodní hranici trestní odpovědnosti
- bez kolizí rozběhnout systém datových schránek a nový trestní zákoník
- personálně dokončit obsazení státního zastupitelství
- získat finanční prostředky na dofinancování nákladů justice v roce 2009
- získat minimální finanční krytí justice pro rok 2010
- s výjimkou dvou právních předpisů (zákona o mediaci a zákona o soudních poplatcích) dokončit legislativní proces všech

Co se mi nepovedlo:

- mediálně obhájit vypsání výběrového řízení na monitoring domácího vězení
- legislativně dokončit změny v systému exekucí
- uchránit ministerstvo od mediálních útoků
- pamatovat na to, že mediální strategie každého kroku je minimálně stejně důležitá jako onen krok sám

Co mě udivilo:

- virtuální realita zobrazovaná celostátními médii a její zničující vliv na skutečnost
- rezignace médií na objektivitu informací v protikladu s jejich touhou po senzaci či konfliktu
- herecké schopnosti politiků vylučující vztahy založené na důvěře a otevřenosti
- realizace zásady: „není tak důležité něco dělat, jako o tom mluvit“
- množství nepřátel, s nimiž jsem v minulosti dobře vycházela a jímž jsem nikdy – minimálně úmyslně – neublížila

Je srpen 2010. Skončila jsem, vrátila úřad svému předchůdci a sebe zpět do Justiční akademie. Ale nikdy nevzkročím dvakrát do stejné řeky, ani já už nejsem stejná. Možná poučenější, protože některé kroky nebudu dělat, neboť jsou neúčelné. A informace v médiích budu čist jinak. A pokusím se všem nevěřit, neboť informace jsou jako Pandořina skříňka. Loňská voda odtekla a podoba koryta se mezitím změnila. Časem uvidím. Přesto v tuto chvíli: ničeho nelituji. A pro čtenáře Interkomu se pokusím postupně vyličit, co všechno jsem během těch měsíců zažila. Koneckonců ona zkušenost je sama o sobě dost sci-fi, ne?

Vaše Blhá blondýna Daniela Kovářová

Antologie Hvězdy české sci-fi

Ondřej Jirěš pro tuto svoji antologii vybral pěti autorů – Vilmu Kadlečkovou (dáma má přednost), a muže – (v pořadí podle juniority) Vladimíra Šlechtu, Jiřího W. Procházku, Ondřeje Neffa a Jaroslava Velinského, a přiměl je napsat další novelu do jejich oblíbeného světa.

- **Vilma Kadlečková, Legendy o argenitu: Lunapark Luna**

Příběh, odehrávající se v měsíčním habitatu, který je nejpozoruhodnějším zábavním parkem – rozhodně nemůžeme tvrdit, že na Zemi – na světě, je příjemně pádivý. Habitat, do té chvíle plný veselosti, se náhle stane průsečíkem záměrů Gerdánců a Ōssiánců, do kterého jsou samozřejmě také zamotáni lidé. Giles Hildebrant, který odmítl převzít vedení rodinného podniku, aby se věnoval vědě, je náhle unesen tornádem událostí a proti své vůli se zamíchá do rozhodování o osudu podniku o několik řádů většího – o osudu lidstva. Nemá to ale jednoduché. Přestože celkem rychle pochopí, že Ōssiánci s lidstvem nemají příliš pozitivní záměry, netuší, co je motivem Gerdánky Ainei, a už vůbec se nemůže vyznat v tom, co se děje okolo něj. Stal se Lunapark Luna zastávkou mstítelů, mezistanic ukrývající psance, bitevním polem, místem, kde dva lvi porcují kořist, či je tu začátek nějaké ještě úplně jiné budoucnosti?

Od zatím posledního publikovaného příběhu argenitového cyklu uplynulo šestnáct let – dost dlouhá doba na to, aby autorka odložila rekvizity tohoto světa na dno truhly, odkud při některém jarním úklidu mohly snadno zmizet. Leč nestalo se tak a Vilma Kadlečková dokázala vyčarovat příběh, který zaujme svoji zápletkou i akcí.

- **Vladimír Šlechta, Oggerd: chcipnout jako pes**

Trojice, kterou již dobře známe – Oggerd, Pěnkava Gowery a Hal Hargo – se setkává s další záhadou postkatastrofického světa, v němž se, naštěstí jen v autorské fantazii Vladimíra Šlechtu, proměnila Evropa. Podivný a působivý mix mutantů, parních strojů a technologií, které se z nějakého podivného důvodu nezrušily, v této novele opět ožívá a podobně jako kapr na vánočním kuchyňském stole se pohybuje všude možné i nemožné, a když se ho pokusíte uchopit, vysmekne se vám a ještě vás odmění plácnutím ploutve do obličeje. Tentokrát je cílem jejich výpravy zapomenutá výzkumná stanice, kde vědci již mnoho let experimentují s genetickými modifikacemi psů. Jenže jejich experiment se jim téměř frankensteinovským stylem vymknul z rukou, a Oggerd a jeho parta se tak dostanou do pěkné mely.

Oggerdův svět a svět Orcigardu, dva hlavní prostory, ve kterých se postavy Vladimíra Šlechtu pohybují, jsou v jakoby odlišných polohách – první je postkatastrofickou sci-fi, druhý je čistou fantasy. Přesto jsou rodnými bratry. Jejich společným genetickým základem je totiž stabilně dobrá akce a dobrodruž-

ství, vše ostatní je „jen“ prostředí a kulisa. Ovšem v obou případech jsou kulisy a historie dobře zpracované. Oggerdovský cyklus z této dvojice považuji za hodnotnější, protože jeho prostředí už ze své definice se skládá z mnohem více částí, to, co v něm musí fungovat, má mnohem větší technologické rozpětí a autor tu nemůže vycházet z předpřipravených polotovarů lidí, elfů, orků či zvergů, dle potřeby dokořeněných, ale musí začít vařit ze základních surovin vlastní proveniencí a vše dohromady ukuchařit tak, aby to chutnalo – a neotrávilo. Což se v tomto textu Vládovi Šlechtovi povedlo velmi dobře, dokázal sáhnout po motivu, který zaujme a neopakuje předchozí témata. Ještě pro úplnost dodám, že knihy a povídky z tohoto světa jsou datovány lety 1998 až 2004, budete ale určitě potěšeni sdělením, že další epizoda už začíná okupovat disk Vladimírova počítače...

- **Jiří W. Procházka, Rox'n'Roll: Rudý soumrak aneb Rox'n'Roll in Red**

Rox'n'Roll svého času (CKČ 1989, 2003 in: Totální ztráta rozměru) prolétl jako smrš původní českou literaturou a procházkovské pojetí cyberpunku přilákalo k tomuto subžánru řadu dalších autorů. Rox'n'Roll in Red můžete vnímat jako jakýsi

epitaf tohoto světa – anebo také jako jeho jakousi další transformaci. Zrození Bejby kdysi bylo první takovou změnou, a teď oba hlavní protagonisté jsou konfrontováni s Bejbyho metainteligencí, která si neví rady sama se sebou. Lidé se stávají obětí lásky Bejbyho k další umělé inteligenci, a Rox'n'Roll se snaží tomu zabránit. Příběh to je drsný, krvavý, plný překvapení a zvratů, je však stále typicky procházkovský: *Vyhublý, houževnatý programek měl na podlouhlém bílém obličejích zrcadlové brýle, tělo mu halil kožený plášť a v rukou svíral odjištěné EXE soubory, každý s padesáti olověnými DEL příkazy. A je naplněn, jak už to u JWP je obvyklé, odkazy – například jednotlivé kapitoly se jmenují jako hudební skladby – Intermezzo no. 2 či Trojkonzert pro violoncello, klavír a mezikontinentální*

střel, či do textu jsou vloženy verše od Seifertových Slok milostných až po Rouova Mrázika. Zatímco ale Gibson a Sterling se zaměřují na to, jak virtuální prostor a umělé inteligence změně společnosti, a to většinou nikoliv k dobrému, JWP si cyberprostor přivlastnil velmi jinak. Jeho popisy datových dálnic, antivirových či dešifračních programů jsou cyberpoezií v próze, jsou pravňuky „městské“ poezie, kterou kdysi psal ve verši jeho téměř jmenovec Jiří Wolker, a nevlastními bratříčky současných textů Chiny Miéville z Nového Krobuzonu. JWP je v tom nejlepším smyslu hravý autor – hraje si se slovy, s pojmy, s konotacemi, odkazy, nakonec si hraje s příběhem a také trochu i se čtenářem. Což, jak si můžete v některých recenzích a komentářích všimnout, někteří jedinci berou jako určitou formu křivdy. Procházkovy texty jsou určeny především pro po-

dobně hravě jedince, pro lidi, kteří surfují na stejné duševní vlně jako on. A myslím si, že právě mezi příznivci sci-fi je nás takových, kteří si jeho vrstvený humor užíváme, dost.

• **Ondřej Neff, Lunární cyklus: Prázdniny v mezisvětě**

Příběhy Kuby Nedomého, které Ondřej Neff trouse s drobnými přestávkami již od roku 1988, obvykle bývají akčními detektivkami, a Prázdniny v mezisvětě do této kategorie patří rovněž. Kuba s Dědkem Čuchákem jsou podivným artefaktem vtažení do dění, které jim – jako ostatně obvykle – není nijak přátelsky naladěno. Kuba a jeho přítelkyně Su se totiž mají stát oběťmi beránky při uklízení tajného projektu, který se svým tvůrcům poněkud vymknul z rukou. Všichni tři, Kuba, Su i Dědek Čuchák, se musejí hodně snažit a využívat všechny své schopnosti, aby vše dopadlo tak, jak čtenář, dychtivý dalšího pokračování Lunárního cyklu, očekává.

Ondřej Neff s důsledností sobě vlastní buduje svět Lunárního cyklu – podle hlavního habitatu známého také jako Arkádský cyklus – velmi podrobně a bytelně. K těmto podrobnostem patří i to, že s Martinem Zhoufem připravil před několika lety i vizuální podobu Arkádie i dalšího osídlení Měsíce, a k té bytelnosti patří i zachycení různých vývojových stadií tohoto obřího habitatu. Je to, samozřejmě, hard SF jaksepatří, k tomu přičtěte akci, detektivní zápletky a v neposlední řadě také Ondřejův břitký ironizující vypravěčský styl. Ten je jeho trademarkem (nebo signaturou, pokud raději dáváte přednost slovníku militaristické SF typu Honor Harringtonové), a v jednotlivých příbězích Lunárního cyklu můžete i sledovat jeho proměny. Ondřej Neff umí ovládat příběh i jazyk, i když někdy si laťku stáhne o kousek níž, než jak jsou jeho čtenářové zvyklí. Tenhle ne-sportovní čin se však tohoto příběhu netýká, Lunární cyklus píše s chutí a věnuje mu péči, které si jedna z nejdéle fungujících původních českých sérií zaslouží, i když není vydávána se železnou pravidelností. Vždyť na prvním příběhu Kuby Nedomého Měsíc mého života, který vyšel v roce 1988, vyrůstaly první generace českých fanů – a zatím poslední román Hvězda mého života (2010) si tak mohli přečíst i jejich potomci, všichni dohromady se pak mohou kochat souborem čtyř románů, dvou novel a sedmi povídek.

• **Jaroslav Velinský, Christy Bigs: Ghebrthouwnick**

Investigativní novinář a také detektiv Christy Bigs, žijící ve městě Vanda (South Viktoria Land, Antarktis), se poprvé objevil v roce 1984 v novele Den a noc (antologie Stalo se zítra), pak v roce 1995 (sbírka Kontinent neomezených možností), a po v podstatě stejně dlouhé odmlce v roce 2007 (román Fialky pro královnu – reminiscence na ně se v novele Ghebrthouwnick objeví mnohokrát), díky této antologii tedy nemusíme na třetí várku Bigsových příběhů čekat až někdy do roku 2018. Christy tu dostane úkol od své královny (ano, přesně té s fialkami) – zabránit celosvětové a v podstatě i meziplanetární válce, neboť Mary Elisabeth spadla do intriky, jejímž cílem bylo vyvolat mezi rozděleným Měsícem a rozporcovanou Zemí konflikt, který by větší z obou planet hodil někam do doby kamenné. A aby to nebylo tak jednoduché, zapletou se do toho jacísi podivní mimozemšťané, kterým je sice Země fuk (nemo-

hu napsat ukradená, to byste si nejspíš mysleli něco úplně jiného, než jak by bylo vhodné si tento obrat vykládat), ale z nějakého důvodu se do dění zamíchají.

Jaroslav Velinský, doyen naší současné SFFH, má velmi zvláštní přístup k tomuto žánru. Jeho styl je v příkrém kontrastu s ostatními příspěvky, vzdáleně se mu blíží snad jen oggerdovské příběhy, ale i tady je to hodně odlišné. Přestože s technikou umí zacházet, nepíše příběhy kvůli tomu, aby v nich uplatnil hóchnóbl udělátka (a že jeho kybersluha Wang je zatraceně dobré udělátko). Jeho hrdina tu a tam cituje Alexandra Dumase, objevují se tu iluzivní (a někdy také aluzivní) prostředí, samozřejmě se dočkáte detektivní zápletky i jejího rozuzlení, akce a – v kontrastu k nim – až poeticky malebné popisy. SF v jeho pojetí není ani centrem příběhu, ani kulisou, není samoučelná. Těžko se vztah Kapitána Kida k SF popisuje, musíte si ho načíst sami, od Zápisků z Garthu až po tuto jeho nejnovější práci.

Ondřej Jireš neměl jednoduchou volbu, které autory a které série do této sbírky včlenit, a určitě mnohý čtenář tam bude postrádat některého ze svých oblíbenců, ale vyjít všem vstříc by pak znamenalo vydat něco, co by se těžko vešlo do jednoho bytelného svazku. Všech pět autorů patří ke špičce žánru, a jejich série můžeme bez rozpaků označit za klasiku, která ovlivnila několik generací nejenom fanů, ale čtenářů SF vůbec. Ondřej Jireš navíc ke spolupráci přizval i pěti výtvarníků, aby každá z novel měla svůj vlastní výraz nejenom literární, ale také výtvarný. Hvězdy české SF tak patří k jednomu ze zásadních edičních počínů roku 2010.

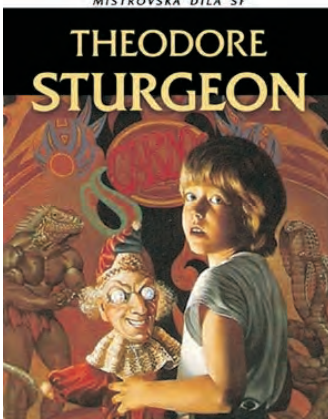
Hodnocení: 85 %.

Pagi

Ondřej Jireš ed.: Hvězdy české sci-fi, obálka: Triton, Argo 2010, Lukáš Tuma, Tomáš Havelka, ilustrace: Jiří Grus, Karel Jerie, Lubomír Kupčík, Karel Zeman, Martin Zhouf, doslov: Martin Šust, 515 stran, 378 Kč, vázané

Snící drahokamy

Román Teodora Sturgeona je sám o sobě malým drahokamem

SNÍCÍ DRAHOKAMY

světové SF. Ač jde vlastně o autorovu prvotinu, od prvních stránek nás nenechává na pochybách, že jde o dílo budoucího velmistra.

Chlapec po útěku z děčáku skončí u cirkusu, a nečeká jej žádná idyla, jak by naznačovala krásná obálka knihy...

Theodore Sturgeon: Snící drahokamy, vydal Laser 2010, překlad Kateřina Přádová, obálka Rowena Morrillová, 192 str., 179 Kč

Život s vetřelcem aneb Průvodce rodičovstvím pro scifisty

Drahe scifistky, jistě máte v živé paměti okamžiky, kdy vám na sál přivezli novorozeně a vy jste rekognoskovaly jeho tvářičku, co kdyby vám jej třeba vyměnili jako v Třebíči. Ležel ve vyhřívacím boxu a zvědavě sledoval okolí, které se jaksi nenadále změnilo. Zdá se, že malý vetřeleček zvládl skok do paralelního vesmíru dobře. Nebo ne? Možná, že právě ten váš řval a nadával jako hoši z Pulp Fiction, protože tam, kde byl předtím, to bylo rozhodně větší žrádlo, kdežto tady to stojí za hovno. Například mu pořád cpou do huby cosi suchého a měkkého, ze kterého by zřejmě mělo proudit jídlo, ale zatím ho s tím jenom prudí. Ze všeho nejvíc by totiž chtěl spát. Ale ne. Ty divné bytosti ho zahalují do hadříků v marné snaze napodobit teplo předchozího vesmíru a navíc musí pořád dokola podstupovat potupnou očistu zadnice. A kdyby jen to! Občas ho celého šoupnou do vody a pak mu kůži patlají smradlavými hnusy, ze kterých se mu zvedá žaludek. Jak rád by je zakousl, ale běda! Nemá žádné zuby! Copak s tímhle mizerným vybavením může dosáhnout svého??

VEVŘELEK PŘICHÁZÍ aneb SEZNAMTE SE!

Den první - spací

Partnera vykopli z porodnice a vás zavezli na pokoj. Berou to přes koupelnu, kde vám sestra pomáhá se umýt a celou dobu do vás hučí. Dovíte se například šokující informaci, že následujících několik dnů strávíte převážně ve sprše. Budete tam chodit i čurat. Pochopíte vzápětí, jakmile uvidíte povědomý obraz odtékající rudé krve míchající se s vodou. Ano, Psycho. Zůstává jen zaupět: „Cos to udělala, matko?“ Po očištění se hodíte do postele břichem dolů, aby se rychleji zavinovala děloha, a na tři hodiny zaspíte tvrdým kryonickým spánkem. Kdyby tady kohout nezakokrhal, spali by... ach, pardon, to je jiná pohádka. Kdyby vám sestra nepřinesla dítě a necpala vám ho k prsu, spala byste ještě dalších šedesát let. Navíc dle reakce vetřelce na neúrodnou bradavku, má na buzení stejný názor jako vy. Když si ho berou zpátky, sestra pročitěně pronese, jak máte krásné miminko, a odejde. Říkáte si, jak může vidět mezi miminy rozdíl, když jich vidí denně desítky, a příště se nenápadně rozhlédnete po ostatních novorozenětech. Okamžitě pochopíte. Tamta holčička odvedle vypadá, jako by jí procpali příliš úzkou červí dírou a pak se jí snažili vyhladit, jako omylem zmačkanou žádost o dotaci. Další dítě nápadně připomíná kocourovitého Neelixe z Voyageru a to třetí má místo hlavy měsíc Deimos. Jímá vás z toho Hruza. Doted' jste si myslela, že všechna miminka vypadají jako to vaše, že jsou růžovoučká s heboučkou pleť a dokonale tvarovanou hlavinkou s jemným chmýříčkem místo vlásků. Už vám došlo, kam se poděla vaše předtětenská krása a proč teď vypadáte jako třikrát vysátá Mina.

Den druhý - chybovací

Přestěhují vás na rooming-in, kde máte jen jednu spolubydlící, a děcko vám přiřazí k posteli v malém vozičku. Sestra vám s úsměvem oznámí, že ta druhá je zasloužilá matka dvou dětí a tudíž vám ráda poradí. Vy jste ovšem dostatečně poučená z kurzů a knih, takže další rady rozhodně nepotřebujete. Dost

vás ovšem překvapí, že ta druhá při kojení sedí, kdežto vy si jaksi sednout nezahládnete. Jenže když ona – tak vy také! S velkými obtížemi vylezete do polo-sedu a jste na sebe patřičně hrdá. Pak se dozvíte, že ona rodila císařem. Na oběd do jídelny si vezmete nafukovací kolo a smějete se těm, co sedí na levém či pravém stehně a mají co dělat, aby se neopařily polívkou. Vy si sedíte více-méně pohodlně, poté už méně pohodlně, zanedlouho už vysloveně nepohodlně, až přijдете na to, že... ano, kolo uchází. Při večeři sedíte na stehně a snažíte se nepolit hnusným nemocničním čajem, kterým se ládujete jako Garfield lasaněmi, aby se vám rozběhla laktace. S dítětem vám na starost přibyla ještě tabulka, do které máte zapisovat počet podělaných plen a přírůstek dítěte na váze, až začnete kojit. Vzhůru na přebalování. Techniku jste si nacvičila ještě doma na panence, a tak manipulaci s vetřelcem zvládáte skvěle. Okázale nesete bezchybně přebalené děcko kolem té druhé a pokládáte zpátky do vozičku. Za hodinu je pochcaná nejen plína, ale i dupačky, zavinovačka a deka. Odpoledne se dostaví hrdý otec náležitě vybaven fotoaparát, aby pořídil první snímky potmka a nedočkavě je rozeslal po světě, jako NASA první obrázky z Marsu. Samozřejmě ho nezapomenete upozornit na to, že máte krásné miminko, stejně tak Bózu, která si k vaší škodolibosti povzdechne, že „její Kubiček po porodu vypadal jak loňská brambora.“ Teď už je pochopitelně nádherný. Večer vás povzbudí ještě matka, volí dost kuriózní způsob. Stěžuje si, jak se jí třetí den po porodu (před třiceti lety) strašně nalily prsy, až dostala zánět prsní žlázy, což bylo nesnesitelně bolestivé, navíc jí sestra prsy pořád mačkala, aby je odšťíkala, do toho čtyřicítky horečky, no děs! Tak si dávej, dceruško, pozor, ať se ti to také nestane. Díky, mami.

Den třetí - kojící

Už v noci je vám divně na hrudi, ale až ráno zjistíte, že z vaších původních pomerančů vyrostly halloweenské dýně. Obrovská kojící podprsena na ně padne jako ulitá. Poučená z kurzu (a vystrašená z matčina vyprávění) běžíte do sprchy, kde si prsy políváte horkou vodou. Bájecně to zabere a napětí povolí. Výborně, je načase poprvé nakrmit vetřelce, který se mimochodem o kus žvance dost nevybíravě hlásí, ač předtím dva dny hlásku nevydal. Strkáte mu bradavku do pusy, moc se mu to nezdá, ale když zjistí, že teče, sveřepě se zakousne a... Vřískot je dost slabý odvar, mezi námi. Nicméně se vetřelec nasytí a vy doufáte, že u druhého prsu to bude lepší. Omyl jako pozvat pavoučici Odulu na swingers party. Se škřípajícími zuby vydržíte další kojení a říkáte si, že tohle se musí sakra změnit! Celý den pak zkoušíte různé techniky kojení, ze kterých je ale váš lačný vetřeleček zmatený a rozladěný, takže nakonec zase kojíte s výrazem jistého archeologa, kterého oživlá Mumie právě nakopla do koulí. K večeru vrazí do dveří starší dětská sestra s třemi novopecenými matkami v zádech a rozhlídne se po pokoji, kde se momentálně nacházíte jen vy a vaše holčička. Bezelstně se zeptá: „Maminko, už jste koupala? Ne? Tak si to ukážeme na vašem dítěti!“ Budiž! Aspoň nemůže nikdo říct, že to trauma z vody jste malé způsobila vy. Kupodivu,

DOGMA

Dotazy blbě a rozhovory ještě blbější:

Nad komiksy v češtině:

„Myslíte, že bude těm komiksům rozumět, když neumí česky?“

Nad novými komiksy:

„Já myslím, že tady ty komiksy budete prodávat třeba o padesátikorunu levněji...?“

Nad detektivkami:

„Co byla předposlední kniha od Dicka Francise?“

„Talár a dres.“

„Tak Dres mám, ale Talár...“

Telefonáty:

„Dobrý den, vy jste na adrese Čáslavská 15?“

„Ano.“

„No, já stojím před vchodem a nevím, na který zvonek mám zazvonit...?“

vetřeleček během koupání ani nemekne. Dokonce máte podezření, že se mu to snad líbí. Ano, ten výraz blažené dravosti už jste někde viděla... No ovšem! Čelisti! V noci děcko pláče. Jeli-kož máte kojít každé tři hodiny a čas ještě nenastal, zacpete mu pusku dudlíkem. Ať zkusí někdo držkovat! Mnohem později, když už dávno nekojíte, se dočtete, že jste se měla na tříhodinový díktát vyprdnout a kojít dle potřeby dítěte. Tomu se říká přijít na Teorii všeho během procházky v ankhmorporském Stínově.

Den čtvrtý - žlutý

Ráno se na každodenní vizitě, kdy vám mezi nohy čučí asi šest lidí, dozvíte od gynekologa, že z jeho pohledu je vše v pořádku a můžete jít domů. Hlavní slovo má ovšem dětská lékařka. Váš vetřeleček je žlutý jak Homer Simpson, má běžnou novorozeneckou žloutenku, hodnoty bilirubinu v krvi jsou ovšem hraniční, takže musíte zůstat ještě den a pak se uvidí. Zatím máte dítě přistříct blíž oknu, aby bylo víc na světle. Ženskou s císařem nahradí holka, co vypadá jako někdo, kdo zázrakem přežil Kostku. Zatímco vy jste se po porodu normálně sama osprchovala a normálně se svalila do postele, ona se sotva s pomocí sestry oblíkne. Navíc se k ní večer seběhnou příbuzní, na které má sotva sílu. Tak se dovídáte, že se jí dítě narodilo přidušené a musí být na plicní ventilaci. Říkáte si, že jste snad jediná ženská, která rodila bez komplikací. Když nad tím pak uvažujete, najednou se vám vynořují vzpomínky, jak se jednu dobu začalo cosi dít kolem ztichlého monitoru. Nejdřív kmítala porodní bába, pořád manipulovala s pásy na vašem břiše, pak se objevila vedoucí lékařka a něco si spolu špitaly. Máte dojem, že padlo slovo „sekce“, tedy císařský řez. Nejspíš to mu-

„Dobrý den, máme nějaké noty...“

„Noty bohužel nevykupujeme.“

„Ne, jestli je prodáváte?“

A pár filmů:

ČARODĚJŮV UČENĚ – tuctová tuctovka a la Harry Potter. Možná se špetkou humoru a dobrým Alfredem Molinou coby padouchem, ale jediná opravdu zábavná věc je tu vzpoura košťat.

JÁ PADOUCH – nejklišovitější ze všech klíšé příběhů o tom, jak tři osiřelé holčičky padoucha napravily, ale je tu tolik fóřů – a občas i originálních -, že od dob první Doby ledové jsem se na animáku tak nebavil.

MACHETE – milé, stylově praštěné a rozhodně lepší než Postradatelní. Danny Trejo je skvěle šílený a Michelle Rodriguez je furt nádherná (a taky šílená) holka. Finále je sice slabší, než očekáváte, ale i tak to stojí za to.

POČÁTEK – zmatený, ve své vnitřní logice haprující a hlavně nevyužívající snové prostředí tak, jak by mohl. Nadšení jej doprovázející je podle mne neoprávněné – starší Odkud přicházejí sny mne dostalo víc, a to tam v podstatě nebyl příběh.

RED – příjemné postavy v nepříjemně obyčejném příběhu. Po pár dnech si budete pamatovat gesta a možná nějakou tu scénu, ale vůbec ne to, o čem to bylo a odkud kam to směřovalo.

Filip Gotfrid

selo zaslechnout i dítě, protože vzápětí se monitor rozburácel jak motory raketoplánu.

Den pátý - propouštěcí

Celou dobu jste se z oken dívala na nádherné podzimně zbarvené stromy zalité sluncem. V den odchodu z porodnice fouká jako na planetě LV-426 před terraformací. Vetřeleček je sice žlutý, nicméně v normě, proto dostáváte propouštěcí zprávy jak od gynekologa, tak od pediatra a pár posledních rad (kojíte každé tři hodiny, do tří dnů zavolejte k dítěti jeho pediatra a po šestinedělí se objednejte ke gynekologovi. Jo a nezapomeňte zaplatit za pobyt v nemocnici. Tady je účet. Sbohem.). Hrdý otec přinese miminkovskou autosedačku a oblečení pro malou, které je o číslo větší. Vy si navléknete věci, ve kterých jste přišla před pěti dny do porodnice. Jsou vám větší asi o čtyři čísla. Loučíte se s holkou, které konečně donesli jejího chlapečka. Při pohledu na něj se vám znenadání vybaví seriál Lebkouni. Jak se za vámi zabouchnou dveře, uvědomíte si, jaký jste vlastně doted? měla veget. Jídlo sice stálo za prd, ještěže vám partner přinesl dvě velké čokolády, ale jinak jste neměla na starosti nic než vetřelce a vlastní hygienu. Doma vás sice čeká pořádné jídlo a krásná kytice od partnera, ale také úklid, praní a zameškaná práce. Zatím však položíte drobečka do čistoučounkové postýlky a spolu s partnerem se na něj díváte se stejnou zbožností jako na poslední Star Trek.

Také si na to vzpomínáte, drahé scifistky-matky? Také jste si myslely, že dítě do vaší rodiny zapadne jako dílek puzzlí? A také jste už přišly na to, že tento dílek je zkrátka z úplně jiných skládaček? Vítejte ve světě rodičů!

napsala Michelle

Kde se fantazie stává realitou...

V těchto dnech začala – zatím skromně – svoji existenci internetová prodejní galerie www.galeriefantazie.cz. Každý začátek je těžký, a o této galerii to platí dvojnásob, nicméně i tak tu již nyní najdete výběr obrazů Jana Patrika Krásného, Jany Šouflové a Milana Fibigera, vše jako autorské tisky – digitální reprodukce, podepsané autory a vydané v limitovaných sériích. Galerie je zaměřena samozřejmě na sci-fi a fantasy, ale protože výtvarníci mají obvykle mnohem širší záběr, najdete tu také dobrodružné náměty, volnou tvorbu a v neposlední řadě také tvorbu určenou pro děti a dospívající mládež. Noví autoři a jejich díla budou přibývat tak rychle, jak se nám s nimi podaří připravit tiskové verze jejich obrazů.

Autorské tisky, které jsou digitálními analogy grafických listů, jsou vydávány v limitovaných sériích, číslované a podepsané autorem, a mají tedy vedle výtvarné také sběratelskou hodnotu. Používaná technologie zaručuje dlouhodobou barevnou stálost, v porovnání s originály mnohem delší – desítky let. A v případě takových výtvarníků, jako je Jan Patrik Krásný, který své obrazy vytváří přímo v digitální formě, vlastně ani originály dostupné nejsou vůbec, a autorské tisky jsou tak jedinou možností, jak získat jejich autorizovaný obraz.

Pokud by vám „pouhé“ náhledy v internetové galerii nestačily k rozhodnutí o koupi, nezoufejte, do konce listopadu připravujeme otevření kamenného obchůdku, jehož sortiment jsme vybrali podle našich zálib – najdete tam nejenom obrazy (tentokrát nikoliv virtuální), ale také knihy a víno (oboje samozřejmě také in vivo). Vše dobré a v kvalitě, kterou jsme sami odzkoušeli.

(ilustrační obrázek: obálka Jana Patrika Krásného ke knize C. J. Cherryhové: Cyteen – Očištění)

Pavel Březina

PS: Internetová prodejní galerie www.galeriefantazie.cz, která zahájila provoz koncem října, má od 29. listopadu také svoji kamennou podobu v obchůdku na pražském Tylově náměstí 1. Pro začátek tu najdete autorské tisky Jana Patrika Krásného, Jany Šouflové, Milana Fibigera a dalších malířů a ilustrátorů spolu s malou, dobře zásobenou vinotékou. Obchůdek bude navíc i antikvariátem a specializovaným knihkupectvím řady nakladatelství F&SF.

Sci-fi klub ANDROMEDA Plzeň vyhlašuje 22. ročník literární soutěže O Stríbrňitělesklý halmochron

Soutěžní podmínky:

1. Zasláné práce musí být v žánru SCI-FI. Upřednostňujeme hlavně povídky na téma cestování časem.
2. Rozsah povídky je omezen na 40 normostran nebo maximálně na TŘI povídky, jejichž součet nepřesáhne 40 normostran.
3. Soutěž je NEANONYMNÍ – tzn. příspěvky by měly mít v hlavičce jméno autora či alias, pod kterým mají být uváděny. Texty musí být zaslány e-mailem nebo na CD/DVD (čestně vrátíme), napsané v běžném textovém editoru (Word, Open Office apod.) nebo dodány ve třech exemplářích, psané strojem nebo vytištěné na kvalitní tiskárně. Texty dodané v elektronické podobě mají větší šance na zveřejnění ve sborníku a není je nutné zasílat v papírové formě. Soubory by neměly obsahovat viry známého či neznámého původu. **NEZAPOMÍNEJTE NA ZPÁTEČNÍ ADRESU!**
4. Nevyžádané písemné příspěvky se nevracejí.
5. SFK ANDROMEDA si vyhrazuje právo na uveřejnění ve svém klubovém fanzinu.
6. Prosíme autory, kteří nesouhlasí se zveřejněním svého příspěvku na Internetu, nechť nás na to laskavě upozorní.
7. Vyhlášení výsledků soutěže a předání cen se uskuteční na PARCONu v Chotěboři ve dnech 18. – 21. srpna 2011.
8. Uzávěrka soutěže je dne 31. 3. 2011.
9. Soutěžní příspěvky zasílejte na adresu: endymion@email.cz, kde získáte i další informace.

Písemné práce zasílejte na adresu:

Petr Kaufner; Kralovická 41; 323 32 PLZEŇ

Pořadatelé se zavazují, že osobní údaje účastníků soutěže neposkytnou žádné třetí osobě a využijí je pouze pro komunikaci s autory prací.

NON FICTION

Zdeněk Müller

Islám a islamismus

Dilema náboženství a politiky

Tenká knižička Zdeňka Müllera se v řadě krátkých kapitol zabývá historií i současností islámského světa.

Zvláštní pozornost věnuje vývoji v sekularizovaném Turecku a dění v Iránu, kde si šíitské duchovenstvo přivlastnilo revoluci a islamizovalo ji. To oživilo iluze o islámu schopném ovládnout svět. Islamismus se tím, že vrací do soudobé politiky totalitářské manýry, stává jednou z planetárních hrozeb tohoto století.

Zdeněk Müller: Islám a islamismus, Academia 2010, 260 stran, 320 Kč